

Kansalaiskysely ilmastonmuutoksen herättämistä tunteista ja niiden vaikutuksista kestäviin elämäntapoihin

24.6.2019

Kantar TNS Oy
Jaakko Hyry

220402920

1

Tutkimuksen toteutus, sisältö ja aineiston rakenne

Tutkimuksen tarkoitus ja toteutus

Sitran Resurssiviisas kansalainen -avainalueen tehtävänä on edistää muutosta kohti kestävämpää elämää kahta tietä, innostamalla suomalaisia tekemään kestäviä valintoja arjessa ja auttamaan yrityksiä kehittämään kilpailukykyisiä tuotteita ja palveluita.

- Sitran Resurssiviisas kansalainen -avainalue halusi kartoittaa ilmastomuutoksen herättämien tunteiden kirjoa suomalaisten keskuudessa.
- Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää millaisia tunteita ilmastonmuutos suomalaisissa herättää, ja millaisia vaikutuksia näillä tunteilla on mm. kestävien elämäntapojen harjoittamiseen, henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin sekä työ- ja opiskelukykyyn.
- Tutkimus toteutettiin TNS Gallupin Forum paneelissa, jossa on n. 40 000 vastaajaa käytettäväksi erilaisia tutkimusotantoja varten.
- Tutkimuksen aineisto edustaa Suomen yli 15-vuotiasta väestöä.
- Kysely toteutettiin touko-kesäkuun 2019 vaihteessa.
- Tutkimukseen vastasi 2070 väestöä edustavaa henkilöä.
- Kysymyksiin vastaaminen kesti noin 12 minuuttia. Tulosten luottamusväli on kokonaistuloksen osalta +- 2,2 % -yksikköä 50% tulostasolla ja 1,3 % -yksikköä 10% tai 90% tulostasolla (95% luottamusväli).
- Tutkimusaineisto on oikaistu vastaajien sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan vastaamaan kohdejoukon väestötietoja.

Tutkimuksen aihealueet

Koettu onnellisuus, tulevaisuuden arviointi, ilmastonmuutokseen liittyvien tunteiden havaitseminen muissa ja itsessä

- Koettu onnellisuus
- Millaisena näkee tulevaisuuden
- Mitä tunteita on havainnut ilmastonmuutoksen herättäneen muissa ihmisissä
- Mitä tunteita on havainnut ilmastonmuutoksen herättäneen itsessä
- Kuinka voimakkaita koetut tunteet ovat olleet
- Kuinka usein tunnetta tunnetaan
- Mitä vaikutuksia koetuilla tunteilla on ollut haluun toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi

Huoli ja ahdistus liittyen ilmastonmuutokseen ja niiden aiheuttamat vaikutukset

- Kuinka huolissaan on ilmastonmuutoksesta
- Kuinka hyvin ahdistus kuvaa sanana tuntemuksia ilmastonmuutosta kohtaan
- Eri vaikutusten kokeminen itsessä ilmastonmuutoksesta johtuen
- Kuinka paljon ilmastonmuutoksen aiheuttamat tunteet ovat vaikuttaneet kielteisesti työkykyyn tai kykyyn opiskella

Vaikeiden ilmastotunteiden kokeminen ja niiden hallinta eri keinoilla

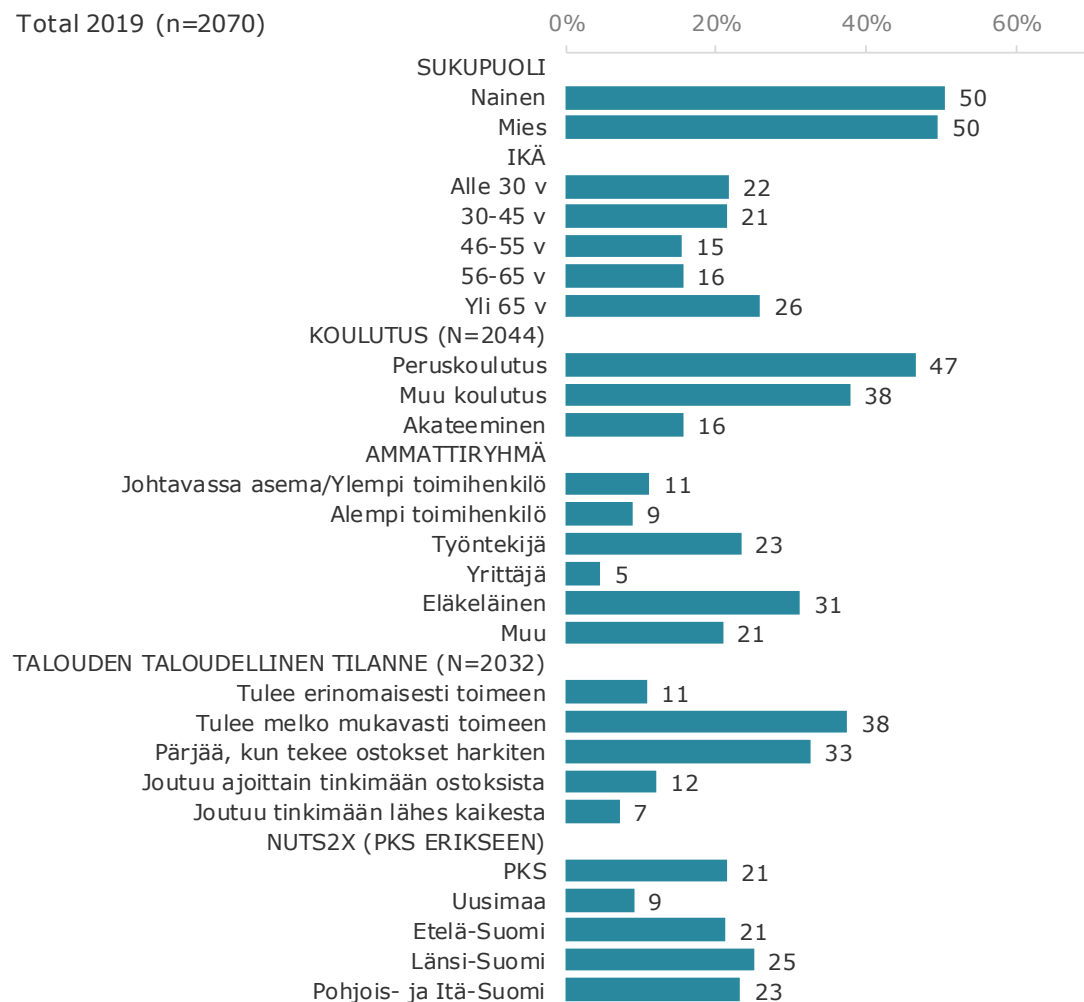
- Onko kokenut vaikeita ilmastotunteita kuten ahdistusta, kiukkua, pelkoa tms.
- Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet vaikeita ilmastotunteita
- Mitkä keinot auttavat ilmastonmuutoksen herättämien vaikeiden tunteiden hallinnassa
- Eri keinojen tärkeys
- Kokeeko, että tarjolla on riittävästi keinoja ilmastonmuutoksen herättämien tunteiden hallintaan
- Haluaisiko osallistua matalan kynnyksen vertaistukiryhmään

Asennoituminen ilmastonmuutokseen, rohkaisevien ilmastotunteiden kokeminen ja niiden vaikutukset

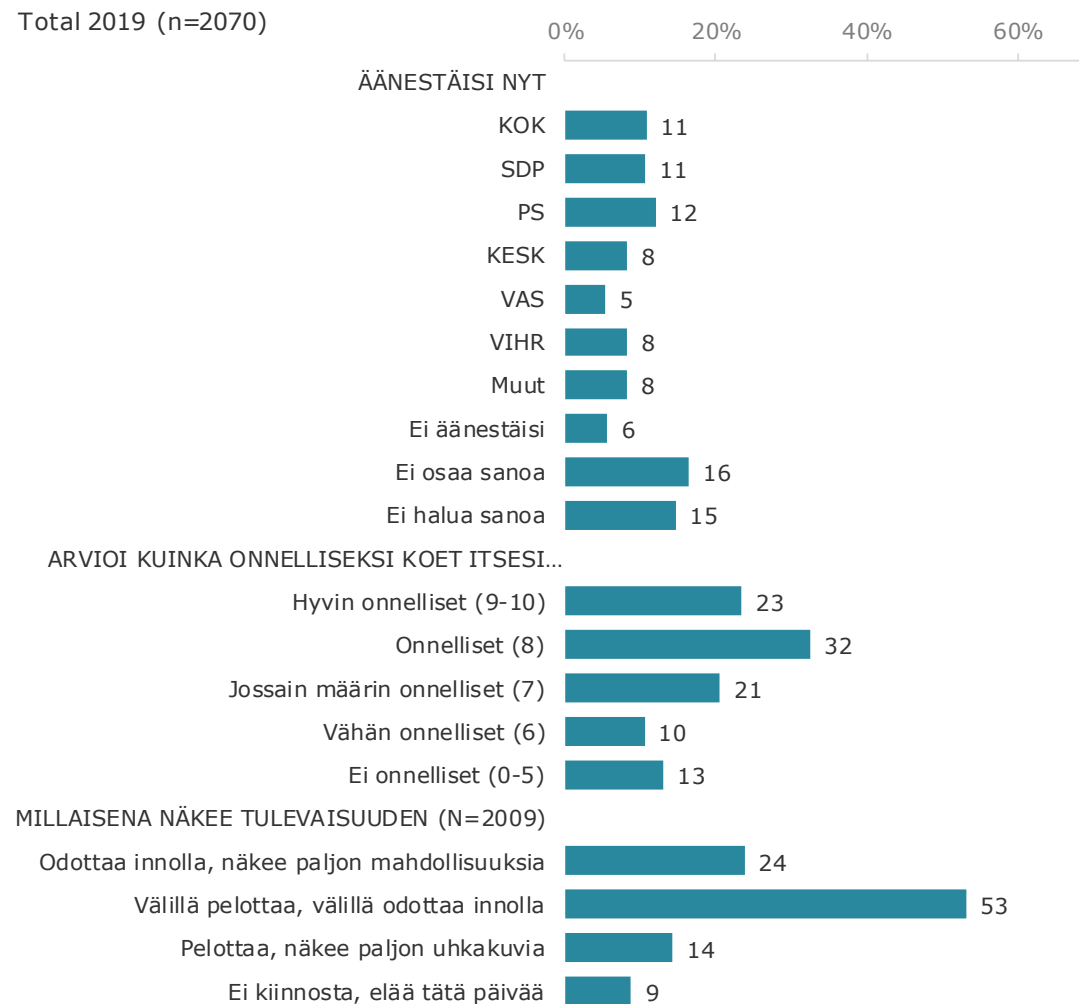
- Ilmastonmuutokseen liittyvät väittämät
- Onko kokenut rohkaisevia ilmastotunteita
- Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet rohkaisevia ilmastotunteita
- Onko toiminut aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi omassa arjessa
- Miten on toiminut omassa arjessa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi
- Tekeekö työtä, joka aiheuttaa ilmastonmuutosta kiihdyttäviä päästöjä
- Tekeekö työtä, joka sisältää ilmastonmuutokseen liittyvää vaikuttamista

Aineiston rakenne 2019

Total 2019 (n=2070)

Total 2019 (n=2070)

2

Koettu onnellisuus, tulevaisuuden arviointi, ilmastonmuutokseen liittyvien tunteiden havaitseminen muissa ja itsessä

Koettu onnellisuus, tulevaisuuden arviointi, ilmastonmuutokseen liittyvien tunteiden havaitseminen muissa ja itsessä – keskeiset havainnot

Yli puolet (55%) suomalaisista arvioi nykyisin kokevansa itsensä joko hyvin onnelliseksi tai onnelliseksi. Jossain määrin onnellisten osuus on 21%. Vähän tai ei lainkaan onnellisia on yhteensä lähes neljännes (23%) suomalaisista, joista ei onnellisten osuus on 13 %.

Lähes neljännes suomalaisista (23%) odottaa innolla tulevaisuutta ja näkee siellä paljon mahdollisuuksia. Yli puolet (52%) arvioi kokevansa välillä pelkoa ja välillä innokasta tulevaisuuden odotusta. 14% suomalaisista tulevaisuus pelottaa ja he näkevät siellä paljon uhkakuvia. Alle joka kymmenes (9%) arvioi, ettei asia kiinnosta heitä vaan he elävät tätä päivää.

Enemmistö suomalaisista arvio nähneensä muissa ihmisissä ilmastonmuutoksesta johtuen kiinnostusta (65%), skeptisyyttä (60%), turhautumista (55%), pelkoa (53%), torjumista/kieltämistä (50%), riittämättömyyden tunnetta (50%), voimattomuutta (50%), epäuskoa (47%), suuttumusta (46%), ahdistusta (45%) sekä tylsistymistä/kyllästyneisyyttä (43%). Vähiten on nähty voimaantumista (19%), katumusta (21%), lamaantumista (23%), häpeää (23%), masennusta (24%), raivoa (26%) tai intoa (31%).

Enemmistö suomalaisista arvio itse kokeneensa kiinnostusta. Tämän jälkeen yleisimmät koetut ilmastonmuutokseen liittyvät tunteet ovat turhautuminen ja riittämättömyyden tunne (44%). Harvimmalla on koettu lamaantumista (12%), voimaantumista (13%), masennusta (14%) tai torjuntaa/kieltämistä.

Ilmastonmuutoksen herättämiä tunteita arvioidaan siis nähdyn muissa ihmisissä selvästi useammin kuin itsessä. Ero on suurin torjumisessa/kieltämisessä, skeptisyydessä/epäilyssä, pelossa, epäuskossa, ahdistuksessa, suuttumuksessa, tylsistymisessä/kyllästymisessä sekä kiukussa ja syyllisyydessä. Ero muiden ja itsen kokemien tunteiden välillä on pienin toivon kokemisessa.

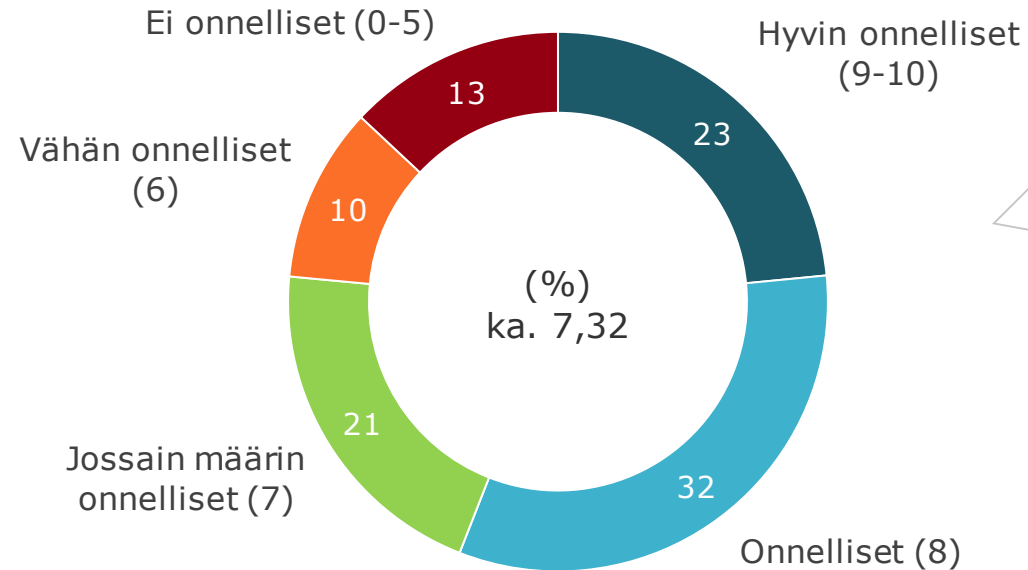
Koetuista ilmastotunteista voimakkaimpia ovat olleet kiinnostus, into, raivo, toivo, skeptisyys/epäily, riittämättömyyden tunne ja suuttumus. Vähiten voimakkaita ovat olleet alakulo, syyllisyys, häpeä, katumus, lamaantuminen, masennus ja pelko.

Omaa aktiivisuutta ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ovat vastaajien arvion mukaan lisänneet tehokkaimmin kiinnostus, into, toivo, hyvittämisen halu sekä syyllisyys ja pelko. Vähiten omaa aktiivisuutta ovat lisänneet tylsistyminen/kyllästyneisyys, torjuminen/kieltäminen, skeptisyys/epäily, epäusko, vastenmielisyys, turhautuminen ja lamaantuneisuus.

Koettu onnellisuus

Arvioi kuinka onnelliseksi koet itsesi nykyisin.
Kuinka onnelliseksi koet itsesi nykyisin?
(asteikko: 10 = erittäin onnellinen 0 = ei lainkaan onnellinen)

Total 2019 (n=2070)

Suomalaisista yli puolet (55%) arvioi kokevansa itsensä nykyisin hyvin onnelliseksi tai onnelliseksi.

Jossain määrin onnellisten osuus on 21%.

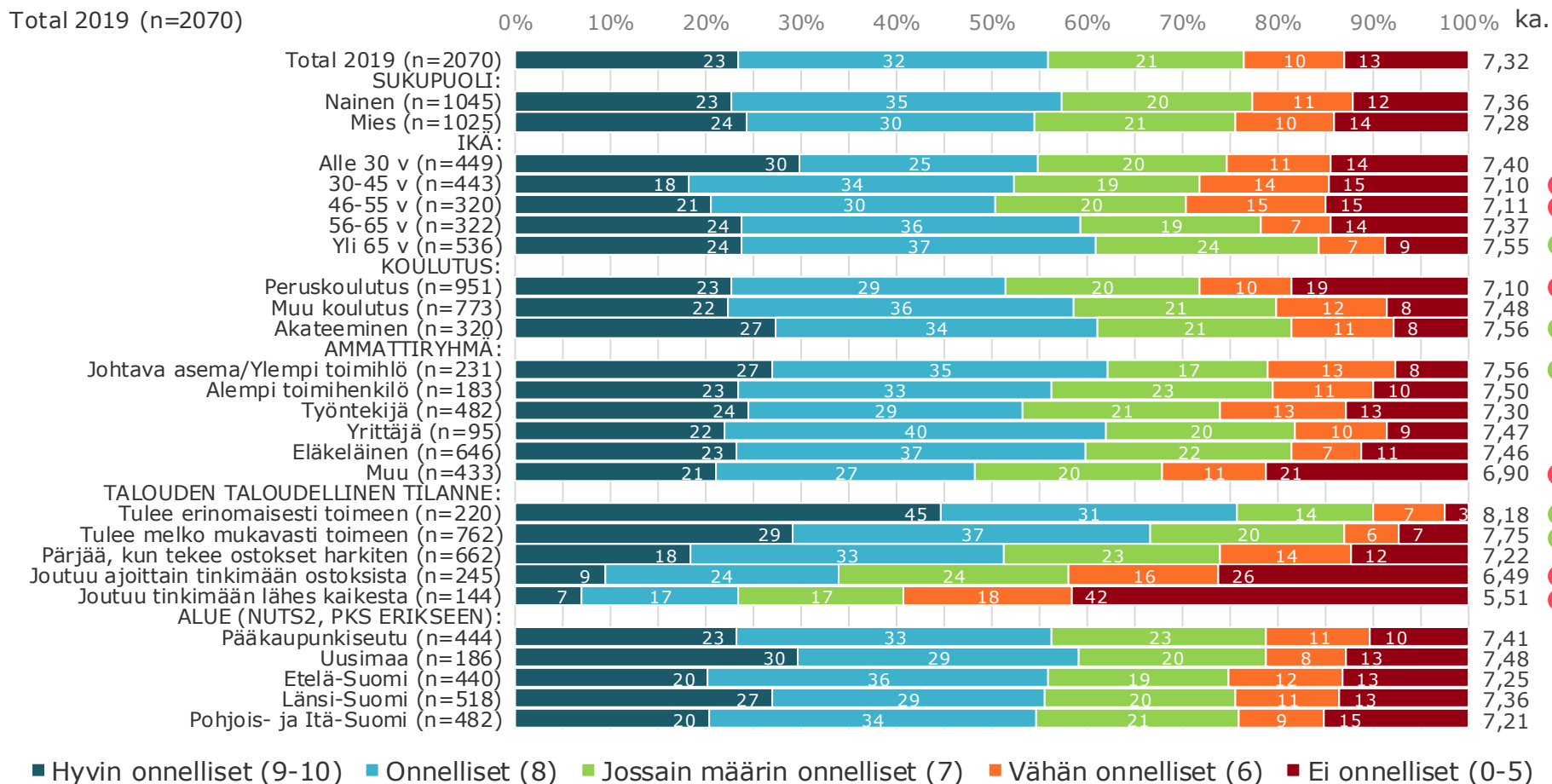
Vähän tai ei lainkaan onnellisia on yhteensä lähes neljäsosa (23%) suomalaisista, joista ei onnellisten osuus on 13 %.

Koettu onnellisuus

Arvioi kuinka onnelliseksi koet itsesi nykyisin.

Kuinka onnelliseksi koet itsesi nykyisin?

(asteikko: 10 = erittäin onnellinen 0 = ei lainkaan onnellinen)

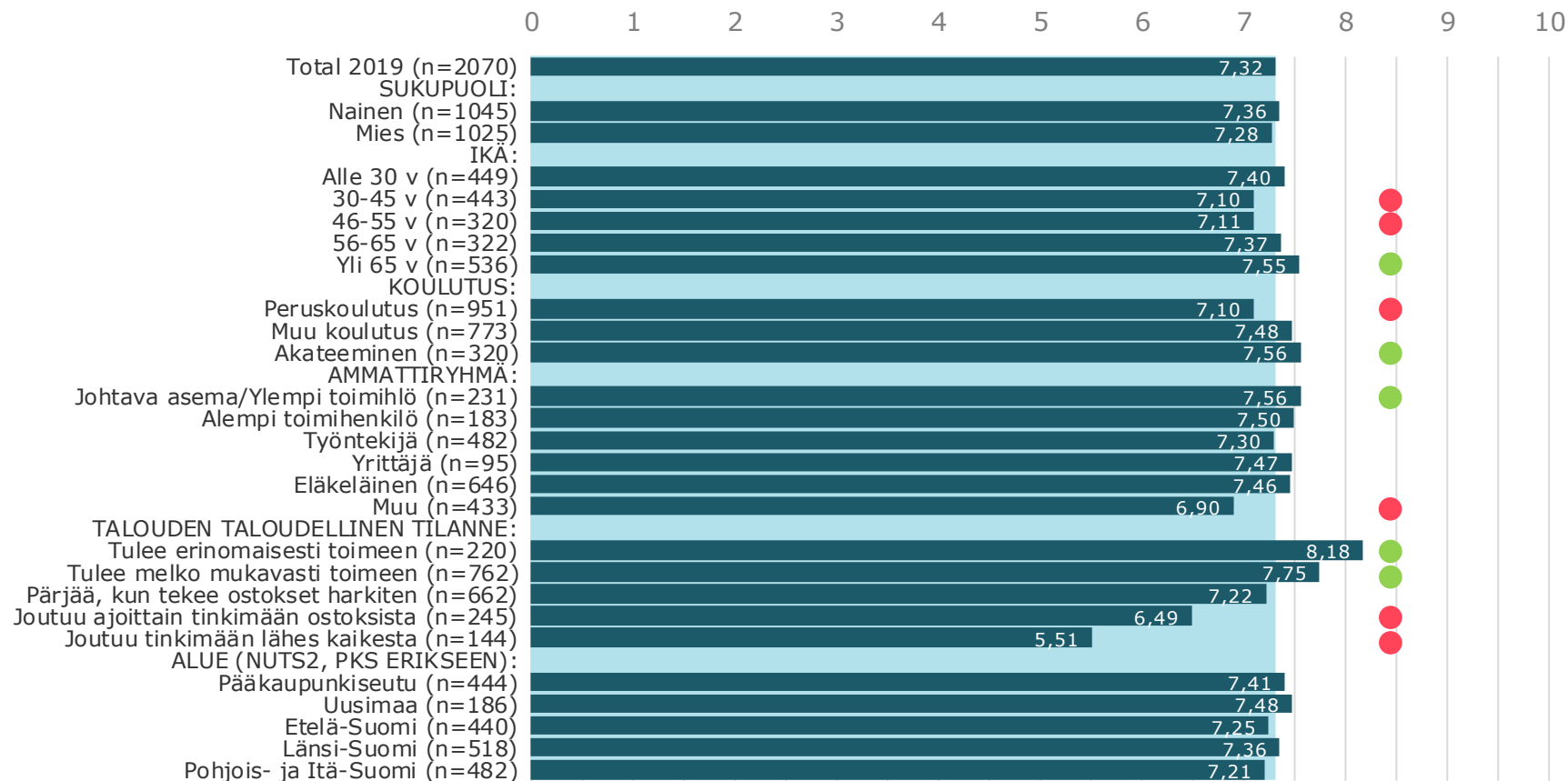

Koettu onnellisuus

Arvioi kuinka onnelliseksi koet itsesi nykyisin.

Kuinka onnelliseksi koet itsesi nykyisin?

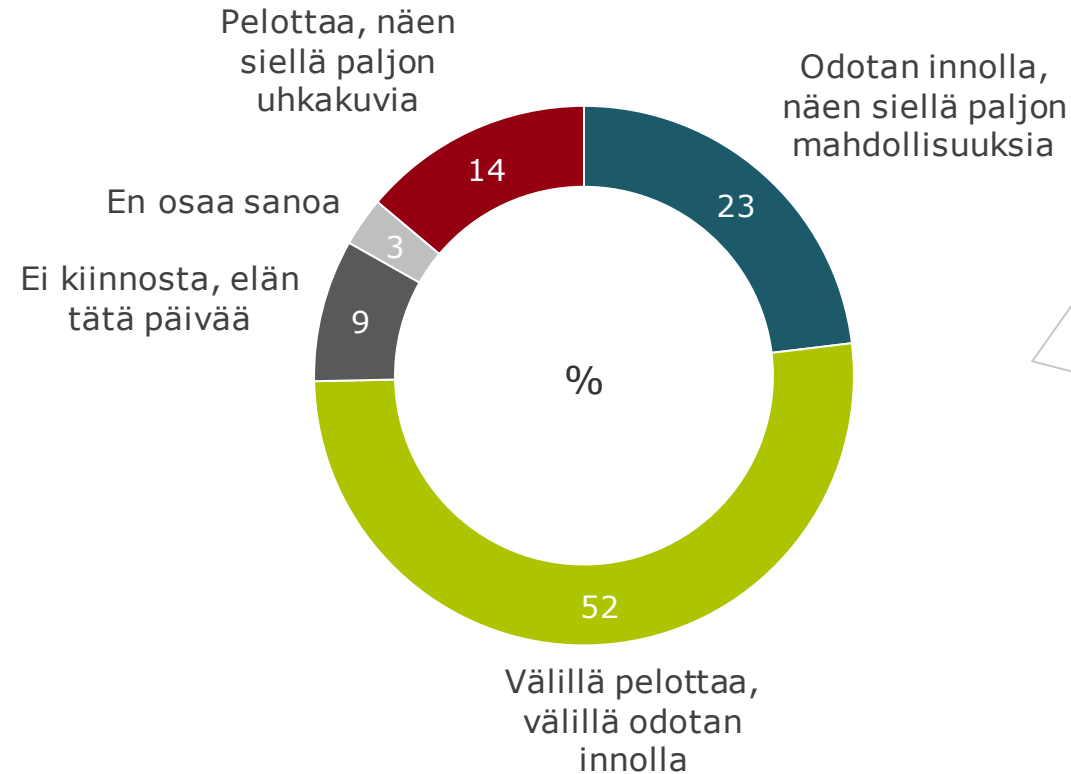
(asteikko: 10 = erittäin onnellinen 0 = ei lainkaan onnellinen)

Millaisena näkee tulevaisuuden

Millaisena näet tulevaisuuden?

Total 2019 (n=2070)

Lähes neljännes suomalaisista (23%) odottaa innolla tulevaisuutta ja näkee siellä paljon mahdollisuuksia.

Yli puolet (52%) arvioi kokevansa välillä pelkoa ja välillä innokasta tulevaisuuden odotusta.

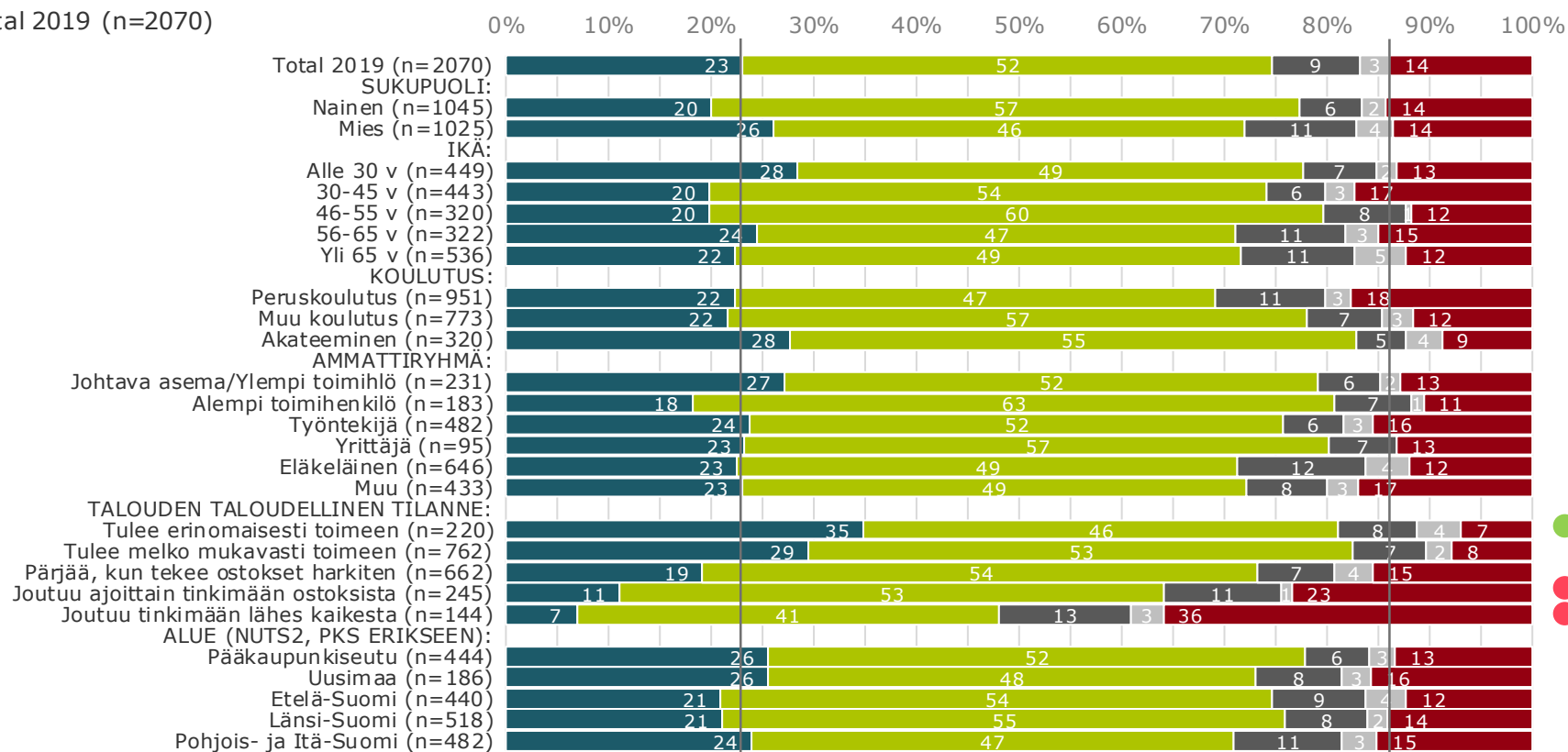
14% suomalaisista tulevaisuus pelottaa ja he näkevät siellä paljon uhkakuvia.

Alle joka kymmenes (9%) arvioi, ettei asia kiinnosta heitä vaan he elävät tätä päivää.

Millaisena näkee tulevaisuuden

Millaisena näet tulevaisuuden?

Total 2019 (n=2070)

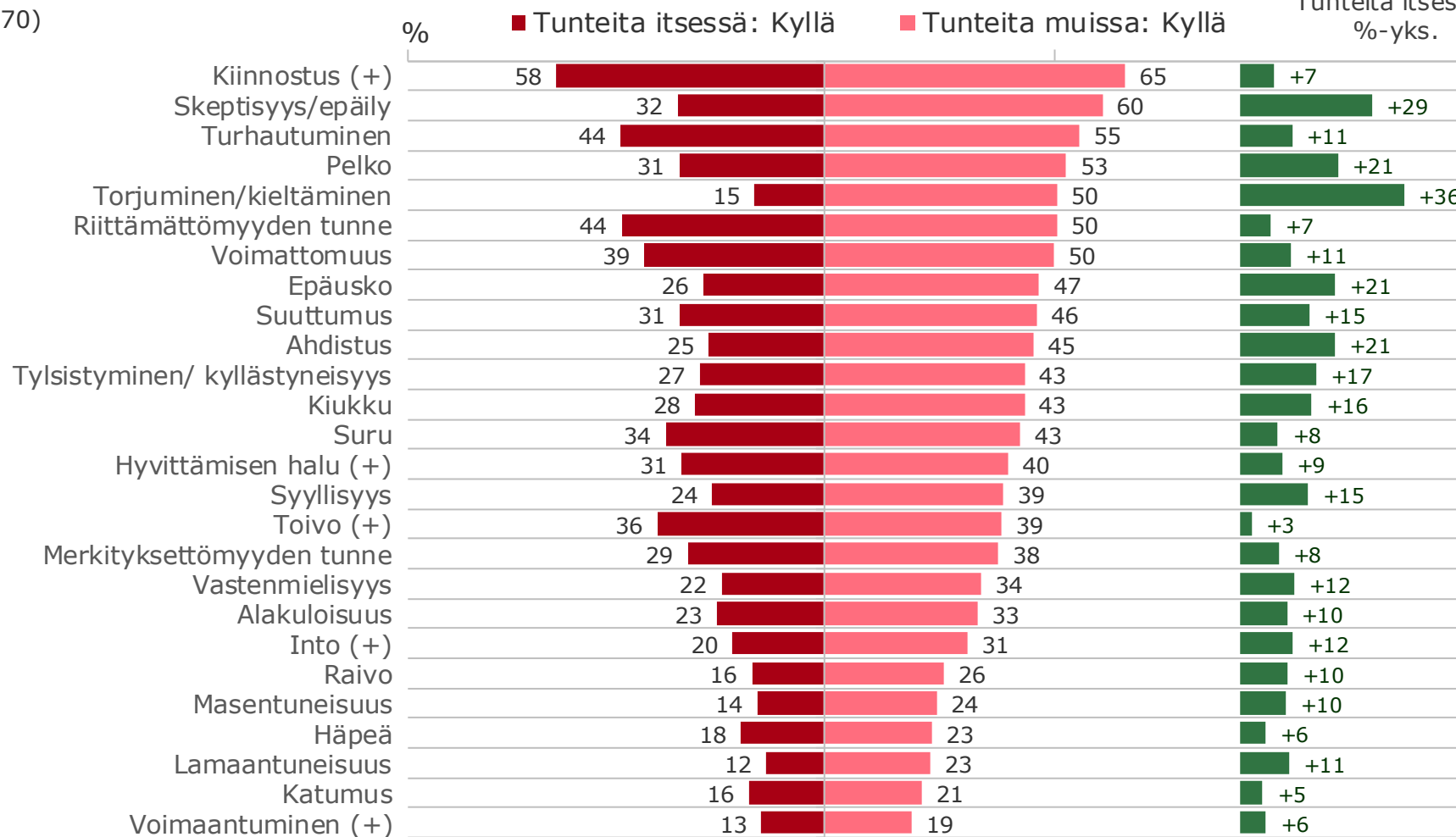
- Odota innolla, näen siellä paljon mahdollisuuksia
- Välillä pelottaa, välillä odotan innolla
- Ei kiinnosta, elän tätä päivää
- En osaa sanoa
- Pelottaa, näen siellä paljon uhkakuvia

Ilmastomuutoksen herättämät tunteet ja niiden havaitseminen muissa ihmisissä

Oletko havainnut ilmastonmuutoksen herättäneen seuraavia tunteita muissa ihmisissä?
Mitä tunteita ilmastonmuutos on herättänyt sinussa?

Total 2019 (n=2070)

Tunteita muissa:
miinus
Tunteita itsessä:
%-yks.

Ilmastonmuutoksen herättämien tunteiden havaitseminen muissa ihmisissä

Oletko havainnut ilmastonmuutoksen herättäneen seuraavia tunteita muissa ihmisissä?

Total 2019 (n=2070)

%

■ Ei

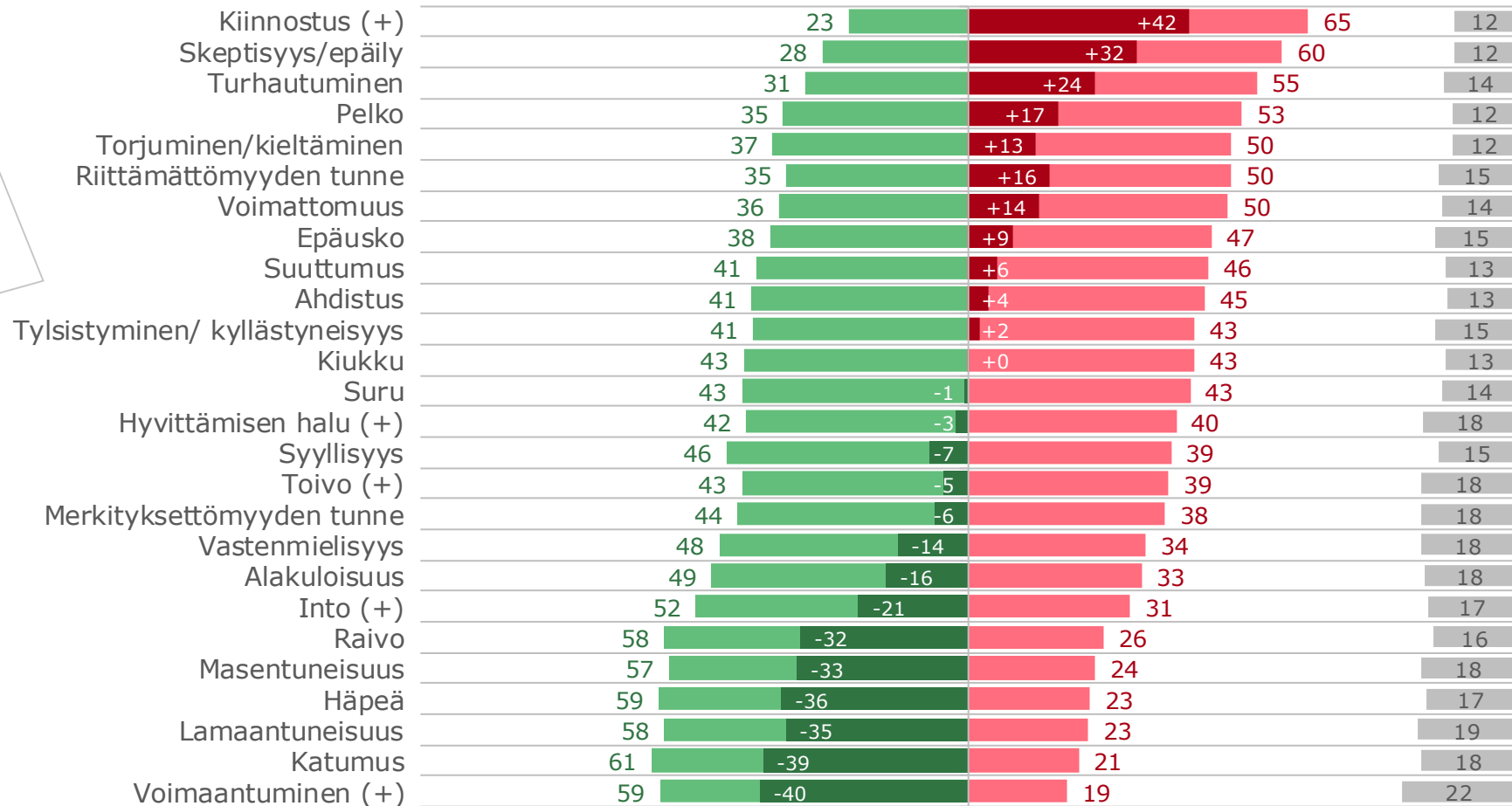
■ Kyllä

En osaa sanoa

(palkin tummempi osuus 'Kyllä'-% miinus 'Ei'-%)

Enemmistö suomalaisista arvio nähneensä muissa ihmisissä kiinnostusta, skeptisyyttä, turhautumista, pelkoa, torjumista/kieltämistä, riittämättömyyden tunnetta, voimattomuutta, epäuskoa, suuttumusta, ahdistusta sekä tylsistymistä/kyllästyneisyyttä.

Vähiten on nähty voimaantumista, katumusta, lamaantumista, häpeää, masennusta raivoa tai intoa.

Ilmastomuutoksen herättämien tunteiden havaitseminen muissa ihmisissä

	Total	Sukupuoli		Ikä					Koulutus			Ammattiryhmä							Talouden taloudellinen tilanne					Alue (NUTS2, PKS erikseen)				
Oletko havainnut ilmastomuutoksen herättäneen seuraavia tunteita muissa ihmisissä? (kyllä, %)	Total 2019 (n=2070)	Nainen (n=1045)	Mies (n=1025)	Alle 30 v (n=449)	30-45 v (n=443)	46-55 v (n=320)	56-65 v (n=322)	Yli 65 v (n=536)	Peruskoulutus (n=951)	Muu koulutus (n=773)	Akateeminen (n=320)	Johtava asema/Ylempi toimihlö (n=231)	Alempi toimihlö (n=183)	Työntekijä (n=482)	Yrittäjä (n=95)	Eläkeläinen (n=646)	Muu (n=433)	Tulee erinomaisesti toimeen (n=220)	Tulee melko mukavasti toimeen (n=762)	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten (n=662)	Joutuu ajoittain tinkimään ostoksista (n=245)	Joutuu tinkimään lähes kaikista (n=144)	Pääkaupunkiseutu (n=444)	Uusimaa (n=186)	Etelä-Suomi (n=440)	Länsi-Suomi (n=518)	Pohjois- ja Itä-Suomi (n=482)	
Kiinnostus (+)	65	71	60	63	58	65	69	71	59	69	76	64	65	63	65	69	64	71	69	66	60	48	72	74	63	63	60	
Skeptisyys/epäily	60	60	61	54	63	60	64	61	56	64	68	59	61	61	80	60	56	55	62	61	62	57	64	66	59	60	56	
Turhautuminen	55	60	50	51	59	59	56	53	51	59	59	53	52	56	68	54	57	51	57	56	55	58	59	53	59	53	53	
Pelko	53	60	45	52	56	56	49	50	50	53	62	50	56	54	58	49	55	48	54	53	54	53	61	55	52	49	48	
Torjuminen/kieltäminen	50	53	48	49	57	50	48	48	45	54	60	51	49	54	59	47	49	46	53	50	49	49	54	56	47	51	47	
Riittämättömyyden tunne	50	57	44	43	51	53	56	51	45	53	63	54	55	49	59	51	46	45	53	50	52	50	59	54	50	48	44	
Voimattomuus	50	56	44	48	52	51	50	49	44	54	60	53	51	51	57	48	48	44	50	51	53	47	56	51	50	48	46	
Epäusko	47	49	45	46	48	51	46	44	44	49	50	46	44	51	55	44	45	44	47	48	47	49	46	44	49	47	46	
Suuttumus	46	54	38	50	51	46	46	39	45	46	52	45	42	49	55	40	52	40	48	44	53	50	50	49	47	45	43	
Ahdistus	45	51	40	53	51	46	39	38	41	48	54	48	44	49	47	37	54	42	48	43	46	45	52	44	44	42	44	
Tylsistyminen/ kyllästyneisyys	43	42	45	40	48	45	44	41	42	44	48	49	40	48	54	41	40	45	44	46	38	41	45	46	44	40	44	
Kiukku	43	48	39	46	47	45	42	37	43	45	43	40	42	48	54	38	47	39	44	43	50	47	48	43	44	42	40	
Suru	43	51	34	44	46	42	43	38	41	42	50	42	41	46	44	39	45	38	42	42	48	47	47	43	43	42	39	
Hyvittämisen halu (+)	40	46	34	45	45	41	36	34	35	40	51	46	41	41	45	34	43	43	44	39	36	27	50	45	36	38	34	
Syylisyys	39	44	34	48	44	39	33	31	37	38	47	40	44	44	44	30	43	38	42	37	39	34	44	42	37	39	34	
Toivo (+)	39	40	37	42	32	33	35	47	37	39	42	34	33	36	45	44	37	42	42	38	36	21	43	38	39	38	36	
Merkityksettömyyden tunne	38	39	37	44	40	36	35	34	37	38	40	40	35	41	48	34	37	32	39	39	37	40	42	39	41	36	33	
Vastenmielisyys	34	30	38	36	35	34	31	34	33	36	33	36	29	36	40	33	33	33	36	34	34	32	33	34	36	33	34	
Alakuloisuus	33	38	29	38	38	35	29	27	32	33	39	31	37	40	37	26	35	27	34	34	37	38	39	34	33	33	29	
Into (+)	31	31	31	34	30	27	29	34	30	32	33	29	35	28	35	32	31	33	33	32	28	24	37	28	30	32	26	
Raivo	26	29	23	40	29	26	19	17	29	25	22	22	23	34	35	17	32	19	27	27	29	27	28	21	26	25	28	
Masentuneisuus	24	24	25	34	26	22	22	19	26	22	28	26	23	30	26	19	26	20	25	25	25	29	29	24	23	23	23	
Häpeä	23	26	21	34	29	23	15	16	24	24	23	27	23	31	21	15	26	21	23	25	25	23	26	22	23	24	21	
Lamaantuneisuus	23	24	23	30	26	26	16	18	24	22	25	25	25	27	24	17	26	22	22	25	23	27	26	19	26	21	22	
Katumus	21	24	18	36	24	17	13	14	23	19	23	21	16	27	21	14	28	23	22	21	24	19	22	21	20	24	19	
Voimaantumisen (+)	19	18	20	29	19	15	14	17	21	17	21	17	21	23	25	16	19	19	21	20	17	13	22	21	17	19	19	
Joku muu	9	6	11	18	9	5	4	6	11	8	5	9	7	13	10	5	10	9	8	9	11	6	9	10	8	9	9	

Ilmastonmuutoksen herättämät tunteet itsessä

Mitä tunteita ilmastonmuutos on herättänyt sinussa?

Total 2019 (n=2070)

%

■ Ei

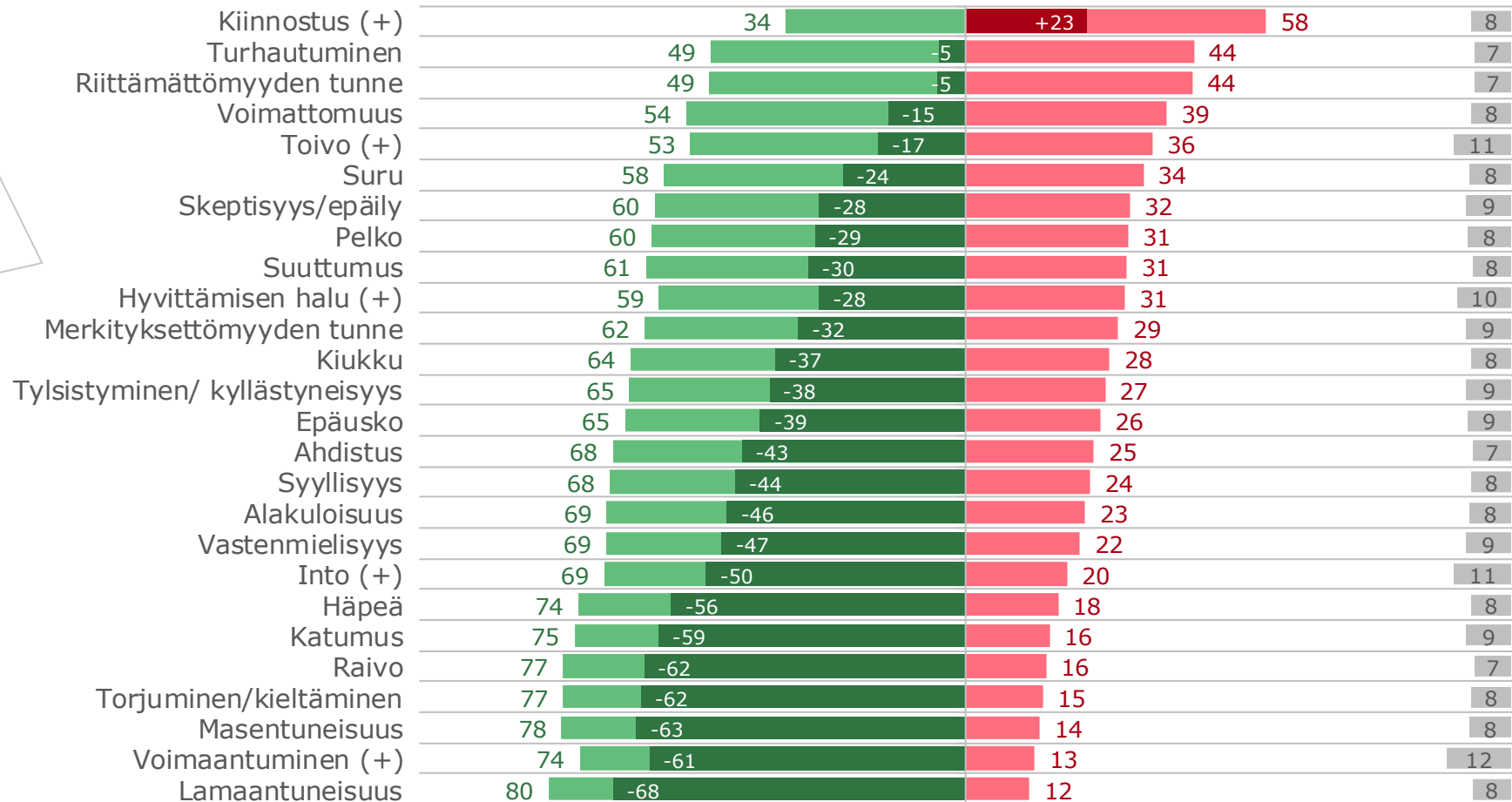
■ Kyllä

En osaa sanoa

(palkin tummempi osuus 'Kyllä'-% miinus 'Ei'-%)

Enemmistö suomalaisista arvio itse kokeneensa kiinnostusta. Tämän jälkeen yleisimmät koetut tunteet ovat turhautuminen ja riittämättömyyden tunne (44%).

Harvimmin ilmastonmuutoksen arvioidaan synnyttäneen itsessä lamaantumista (12%), voimaantumista (13%), masennusta (14%) tai torjuntaa/kieltämistä.

Ilmastomuutoksen herättämät tunteet itsessä

	Total	Sukupuoli		Ikä				Koulutus		Ammattiryhmä									Talouden taloudellinen tilanne					Alue (NUTS2, PKS erikseen)				
Mitä tunteita ilmastomuutos on herättänyt sinussa? (kyllä, %)	Total 2019 (n=2070)	Nainen (n=1045)	Mies (n=1025)	Alle 30 v (n=449)	30-45 v (n=443)	46-55 v (n=320)	56-65 v (n=322)	Yli 65 v (n=536)	Peruskoulutus (n=951)	Muu koulutus (n=773)	Akateeminen (n=320)	Johtava asema/Ylempi toimihlö (n=231)	Alempi toimihlö (n=183)	Työntekijä (n=482)	Yrittäjä (n=95)	Eläkeläinen (n=646)	Muu (n=433)	Tulee erinomaisesti toimeen (n=220)	Tulee melko mukavasti toimeen (n=762)	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten (n=662)	Joutuu ajoittain tinkimään ostoksista (n=245)	Joutuu tinkimään lähes kaikesta (n=144)	Pääkaupunkiseutu (n=444)	Uusimaa (n=186)	Etelä-Suomi (n=440)	Länsi-Suomi (n=518)	Pohjois- ja Itä-Suomi (n=482)	
Kiinnostus (+)	58	62	54	49	51	57	63	69	51	61	70	57	58	53	61	65	52	64	61	56	50	54	64	63	60	53	54	
Turhautuminen	44	52	36	40	50	46	47	39	41	49	43	41	46	45	49	42	46	38	43	45	47	53	45	46	45	41	45	
Riittämättömyyden tunne	44	55	33	38	43	49	47	45	40	46	52	44	48	45	46	44	39	39	45	44	45	49	48	46	45	45	37	
Voimattomuus	39	47	30	36	39	39	42	39	36	40	43	33	42	40	36	40	38	29	40	38	39	51	44	41	41	34	35	
Toivo (+)	36	38	34	34	27	33	35	48	33	38	38	31	40	27	41	45	33	39	40	35	32	22	40	38	33	37	33	
Suru	34	44	24	34	36	36	34	32	32	36	39	33	35	35	37	32	36	29	34	32	40	48	41	34	33	33	30	
Skeptisyys/epäily	32	28	36	25	33	32	35	34	32	33	27	28	30	38	30	34	24	25	32	34	31	33	26	37	32	32	34	
Pelko	31	39	23	37	32	33	28	27	31	32	33	26	37	33	37	27	35	23	31	29	38	43	35	28	33	33	26	
Suuttumus	31	37	25	31	32	39	34	25	31	31	32	28	32	34	37	28	33	25	31	30	37	43	36	33	32	29	26	
Hyvittämisen halu (+)	31	38	23	36	32	30	27	28	27	31	41	30	33	30	28	28	35	36	33	27	30	30	38	37	28	27	28	
Merkityksettömyyden tunne	29	32	27	30	34	32	27	25	31	29	28	26	31	35	30	26	29	22	29	31	31	34	31	33	30	28	29	
Kiukku	28	33	23	28	30	30	30	22	28	28	26	23	25	32	33	24	31	21	28	27	31	40	28	32	30	27	24	
Tylsistyminen/ kyllästyneisyys	27	23	31	27	29	28	28	23	30	24	25	30	23	30	36	24	25	24	25	28	30	33	22	27	26	26	33	
Epäusko	26	27	25	26	25	31	25	25	28	25	21	23	20	29	32	26	25	19	25	28	28	32	23	23	30	25	28	
Ahdistus	25	32	18	33	28	26	21	17	25	23	29	19	25	29	21	19	33	21	23	23	30	38	27	29	23	23	24	
Syyllisyys	24	30	18	31	29	25	18	17	22	23	32	25	26	29	20	17	28	22	26	20	28	30	27	28	23	24	21	
Alakuloisuus	23	29	17	25	26	24	22	19	23	23	26	18	22	27	20	21	26	18	22	23	26	35	25	28	23	21	22	
Vastenmielisyys	22	21	24	22	24	21	21	22	24	22	18	17	20	25	23	24	20	16	22	21	24	35	21	21	24	20	24	
Into (+)	20	21	18	22	16	17	16	24	19	20	22	21	19	16	22	21	20	21	22	19	15	15	22	18	19	19	20	
Häpeä	18	22	14	26	20	17	14	12	19	17	19	18	16	21	13	13	22	14	16	17	22	30	19	21	18	17	16	
Katumus	16	21	11	26	20	16	8	10	17	14	20	16	16	21	16	10	20	19	16	15	19	17	15	22	16	16	15	
Raivo	16	17	14	21	15	15	17	11	18	14	13	12	9	19	18	14	18	10	14	16	19	26	15	17	17	15	15	
Torjuminen/kieltäminen	15	13	17	19	17	15	11	12	18	13	12	12	10	21	10	13	16	11	14	17	14	19	12	16	15	16	16	
Masentuneisuus	14	15	14	22	14	15	13	9	16	13	15	11	14	17	15	11	19	8	13	15	16	25	14	16	16	13	15	
Voimaantumisen (+)	13	13	14	18	13	10	11	13	14	12	15	14	11	14	20	13	13	15	14	13	12	14	14	14	12	13	14	
Lamaantuneisuus	12	14	11	19	15	12	8	8	14	10	12	11	10	17	8	9	15	9	11	12	15	23	11	14	13	12	12	
Joku muu	5	4	7	7	6	5	3	4	7	4	4	5	2	8	4	4	6	4	4	6	7	6	4	6	5	5	6	

Ilmastonmuutoksen herättämät tunteet ja niiden havaitseminen muissa ihmisissä

Oletko havainnut ilmastonmuutoksen herättäneen seuraavia tunteita muissa ihmisissä?

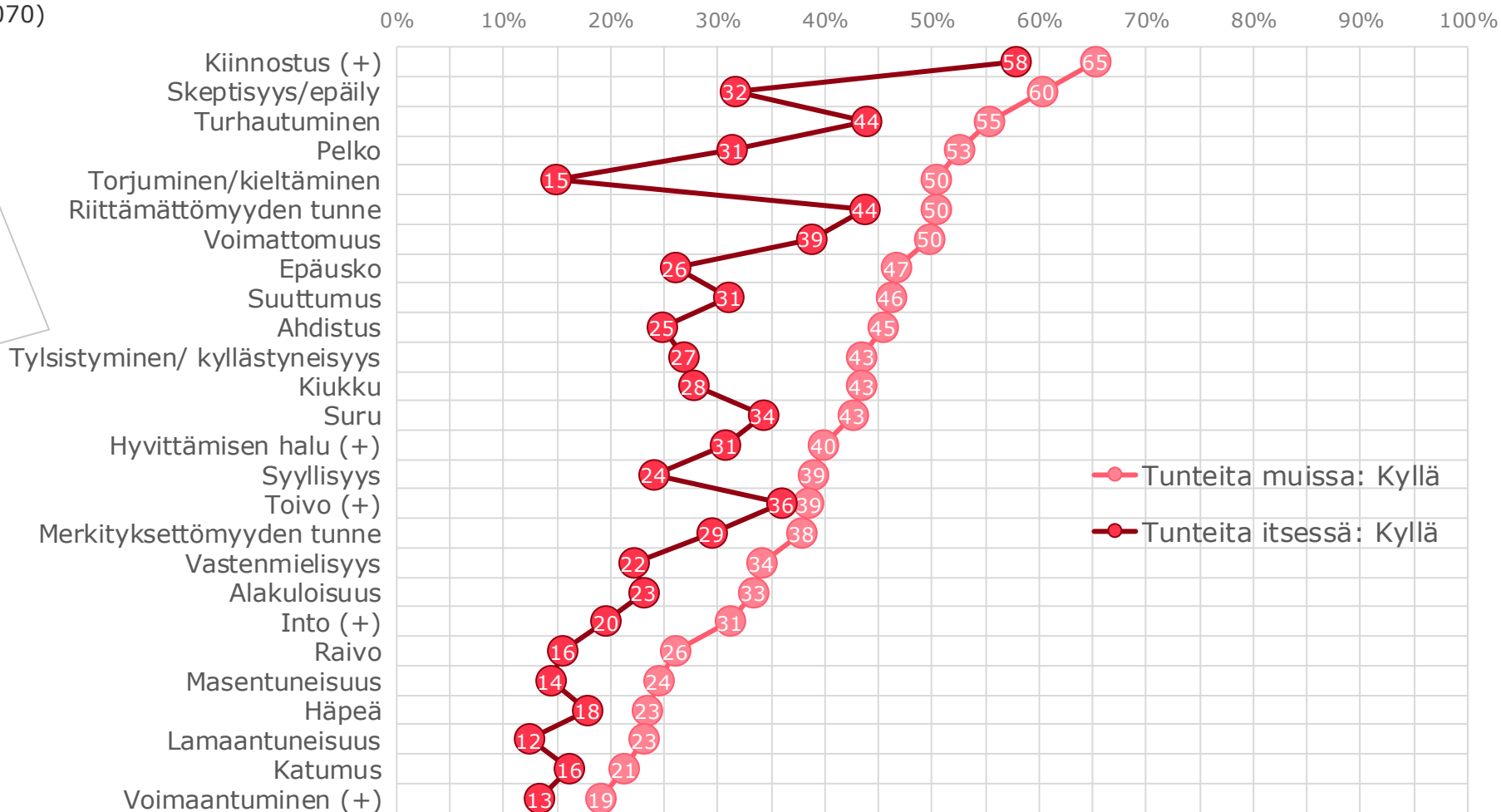
Mitä tunteita ilmastonmuutos on herättänyt sinussa?

Total 2019 (n=2070)

Ilmastonmuutoksen herättämiä tunteita arvioidaan nähdyn muissa ihmisissä selvästi useammin kuin itsessä.

Ero on suurin torjumisessa/kieltämisessä, skeptisyydessä/epäilyssä, pelossa, epäuskossa, ahdistuksessa, suuttumuksessa, tylsistymisessä/ kyllästymisessä sekä kiukussa ja syyllisyydessä.

Ero muiden ja itsen välillä on pienin toivon kokemisessa.

Ilmastomuutoksen itsessä herättämien tunteiden voimakkuus

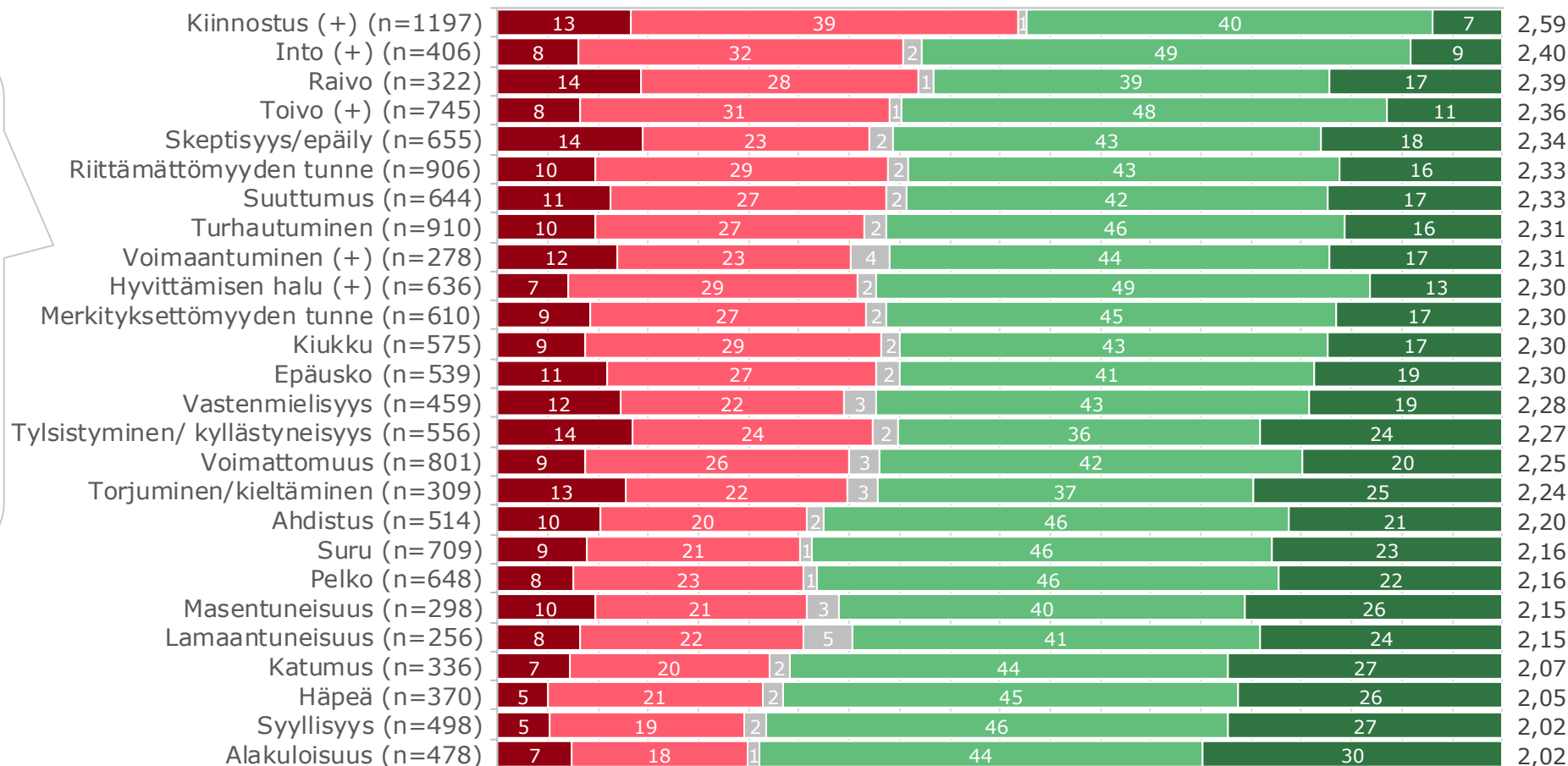
Arvioi kuinka voimakkaita kokemasi tunteet ovat olleet?

ka. (sort)

Total 2019 (n=2070)

■ Erittäin voimakas (4) ■ Voimakas (3) ■ En osaa sanoa ■ Kohtalainen (2) ■ Vain vähäinen (1)

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Koetuista ilmastotunteista voimakkaimpia ovat olleet kiinnostus, into, raivo, toivo, skeptisyys/epäily, riittämättömyyden tunne ja suuttumus.

Vähiten voimakkaita ovat olleet alakulo, syällisyys, häpeä, katumus, lamaantuminen, masennus ja pelko.

Ilmastomuutoksen itsessä herättämien tunteiden voimakkuus

Arvioi kuinka voimakkaita kokemasi tunteet ovat olleet? Vain vähäinen (1) Erittäin voimakas (4)	Total 2019 (n=2070)	SUKUPUOLI:		IKÄ:					KOULUTUS:			AMMATTIRYHMÄ:						TALOUDEN TALOUDELLINEN TILANNE:						ALUE (NUTS2, PKS ERIKSEEN):				
		Nainen (n=1045)	Mies (n=1025)	Alle 30 v (n=449)	30-45 v (n=443)	46-55 v (n=320)	56-65 v (n=322)	Yli 65 v (n=536)	Peruskou- lutus (n=951)	Muu koulutus (n=773)	Akatee- minen (n=320)	Johtava asema/ Ylempi toimihlö (n=231)	Alempi toimihe- nkilö (n=183)	Työntek- ijä (n=482)	Yrittäjä (n=95)	Eläkeläi- nen (n=646)	Muu (n=433)	Tulee erinomais- esti toimeen (n=220)	Tulee melko mukavast- i toimeen (n=762)	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten (n=662)	Joutuu ajoittain tinkimään ostoksista (n=245)	Joutuu tinkimään lähes kaikesta (n=144)	Pääkau- punkise- utu (n=444)	Uusimaa (n=186)	Etelä- Suomi (n=440)	Länsi- Suomi (n=518)	Pohjois- ja Itä- Suomi (n=482)	
Kiinnostus (+) (n=1197)	2,59	2,60	2,57	2,70	2,56	2,56	2,68	2,50	2,60	2,54	2,70	2,65	2,67	2,55	2,52	2,55	2,64	2,67	2,57	2,57	2,60	2,59	2,65	2,59	2,50	2,58	2,61	
Turhautuminen (n=910)	2,31	2,33	2,29	2,52	2,38	2,41	2,20	2,09	2,47	2,18	2,28	2,23	2,22	2,38	2,35	2,16	2,51	2,02	2,28	2,35	2,33	2,63	2,32	2,37	2,36	2,24	2,31	
Riittämättömyyden tunne (n=906)	2,33	2,37	2,27	2,42	2,34	2,29	2,38	2,26	2,41	2,26	2,33	2,24	2,22	2,34	2,25	2,32	2,48	2,16	2,29	2,33	2,41	2,62	2,37	2,30	2,30	2,32	2,35	
Voimattomuus (n=801)	2,25	2,25	2,24	2,43	2,17	2,31	2,29	2,11	2,38	2,16	2,13	2,34	2,08	2,35	2,20	2,16	2,30	2,10	2,19	2,24	2,45	2,50	2,16	2,21	2,26	2,28	2,31	
Toivo (+) (n=745)	2,36	2,37	2,36	2,35	2,27	2,34	2,39	2,41	2,41	2,36	2,28	2,19	2,53	2,33	2,18	2,43	2,30	2,48	2,33	2,38	2,30	2,34	2,39	2,42	2,34	2,34	2,36	
Suru (n=709)	2,16	2,19	2,11	2,22	2,16	2,17	2,18	2,09	2,29	2,07	2,09	1,99	2,27	2,17	2,16	2,16	2,21	2,02	2,03	2,19	2,39	2,35	2,15	2,16	2,16	2,24	2,09	
Skeptisyys/epäily (n=655)	2,34	2,14	2,50	2,28	2,50	2,44	2,35	2,19	2,40	2,29	2,33	2,40	2,38	2,44	2,26	2,27	2,29	2,37	2,23	2,44	2,34	2,46	2,28	2,43	2,21	2,33	2,47	
Pelko (n=648)	2,16	2,22	2,06	2,36	2,13	2,00	2,18	2,06	2,31	2,05	2,06	2,16	1,91	2,26	1,88	2,14	2,25	2,10	2,06	2,17	2,31	2,37	2,09	2,25	2,12	2,15	2,26	
Suuttumus (n=644)	2,33	2,35	2,31	2,30	2,30	2,28	2,56	2,25	2,39	2,32	2,23	2,10	2,27	2,36	2,20	2,40	2,38	1,99	2,20	2,38	2,51	2,73	2,33	2,33	2,37	2,30	2,32	
Hyvittämisen halu (+) (n=636)	2,30	2,33	2,26	2,40	2,33	2,24	2,32	2,20	2,38	2,24	2,31	2,38	2,19	2,23	2,11	2,29	2,44	2,27	2,29	2,29	2,50	2,16	2,36	2,33	2,32	2,28	2,24	
Merkityksettömyyden tunne (n=610)	2,30	2,31	2,29	2,47	2,33	2,29	2,32	2,10	2,44	2,17	2,19	2,26	2,19	2,29	2,38	2,18	2,51	2,33	2,19	2,30	2,31	2,74	2,25	2,20	2,27	2,27	2,45	
Kiukku (n=575)	2,30	2,27	2,35	2,39	2,29	2,28	2,29	2,25	2,40	2,22	2,25	2,13	2,19	2,37	2,21	2,30	2,36	2,15	2,16	2,35	2,34	2,75	2,35	2,25	2,42	2,27	2,17	
Tylsistyminen/ kyllästyneisyys (n=556)	2,27	2,18	2,35	2,23	2,31	2,45	2,22	2,19	2,40	2,19	2,17	2,13	2,13	2,40	2,23	2,27	2,28	2,07	2,16	2,39	2,25	2,59	2,30	2,45	2,23	2,27	2,24	
Epäusko (n=539)	2,30	2,20	2,42	2,34	2,31	2,36	2,35	2,20	2,34	2,24	2,44	2,35	2,18	2,32	2,26	2,28	2,36	2,30	2,24	2,27	2,42	2,55	2,25	2,48	2,30	2,26	2,34	
Ahdistus (n=514)	2,20	2,24	2,13	2,47	2,19	2,08	2,09	1,94	2,34	2,09	2,09	2,14	2,14	2,15	2,04	2,07	2,41	1,92	2,08	2,25	2,23	2,64	2,19	2,18	2,19	2,24	2,19	
Syyllisyys (n=498)	2,02	2,07	1,94	2,13	1,96	2,03	2,03	1,94	2,18	1,87	1,98	1,89	2,01	2,06	1,92	1,99	2,10	2,00	1,90	2,13	2,16	2,11	2,09	2,17	1,93	1,85	2,17	
Alakuloisuus (n=478)	2,02	2,01	2,05	2,27	1,98	1,94	1,99	1,88	2,13	1,89	2,04	2,07	2,00	2,08	2,12	1,92	2,06	1,96	1,92	2,06	2,01	2,38	1,99	2,08	2,08	1,96	2,04	
Vastenmielisyys (n=459)	2,28	2,25	2,31	2,30	2,12	2,53	2,33	2,25	2,35	2,23	2,22	2,19	1,99	2,36	2,36	2,35	2,20	2,21	2,22	2,24	2,32	2,72	2,17	2,57	2,32	2,27	2,26	
Into (+) (n=406)	2,40	2,40	2,41	2,51	2,32	2,31	2,41	2,39	2,46	2,34	2,44	2,36	2,50	2,39	2,47	2,45	2,30	2,49	2,36	2,47	2,27	2,26	2,45	2,47	2,39	2,45	2,29	
Häpeä (n=370)	2,05	2,01	2,11	2,09	2,06	1,97	2,05	2,04	2,17	1,96	1,93	1,94	1,93	2,09	2,05	2,08	2,06	2,05	1,94	2,06	2,25	2,14	2,01	2,38	2,14	1,91	2,00	
Katumus (n=336)	2,07	2,10	2,01	2,25	2,05	1,82	2,03	1,98	2,31	1,85	1,87	2,04	1,75	2,19	1,62	2,03	2,16	1,98	1,99	2,13	2,30	1,92	2,02	2,38	2,00	2,00	2,10	
Raivo (n=322)	2,39	2,38	2,41	2,31	2,55	2,29	2,52	2,32	2,51	2,23	2,35	2,34	2,64	2,53	2,39	2,39	2,20	2,37	2,32	2,48	2,21	2,64	2,50	2,58	2,40	2,27	2,33	
Torjuminen/kieltäminen (n=309)	2,24	2,03	2,39	2,23	2,28	2,20	2,34	2,16	2,33	2,05	2,32	2,18	1,96	2,35	2,08	2,29	2,13	2,17	2,22	2,29	1,99	2,34	2,18	2,66	2,28	2,20	2,12	
Masentuneisuus (n=298)	2,15	2,24	2,06	2,23	2,29	1,95	2,20	1,99	2,28	1,99	2,12	2,29	2,15	2,02	2,15	2,17	2,23	2,18	2,04	2,24	1,92	2,57	2,05	2,22	2,16	2,27	2,10	
Voimaantuminen (+) (n=278)	2,31	2,35	2,27	2,43	2,15	2,37	2,26	2,30	2,39	2,26	2,23	2,22	2,52	2,24	2,31	2,32	2,36	2,53	2,34	2,28	2,02	2,33	2,34	2,28	2,31	2,32	2,28	
Lamaantuneisuus (n=256)	2,15	2,11	2,21	2,30	2,14	2,16	2,06	1,91	2,37	2,03	1,66	1,83	1,93	2,24	2,39	2,09	2,26	2,04	1,90	2,28	2,27	2,40	1,99	2,11	2,28	2,09	2,26	

Kuinka usein ilmastonmuutoksen liittyviä tunteita koetaan

Arvioi kuinka usein koet näitä ilmastonmuutokseen liittyviä tunteita?

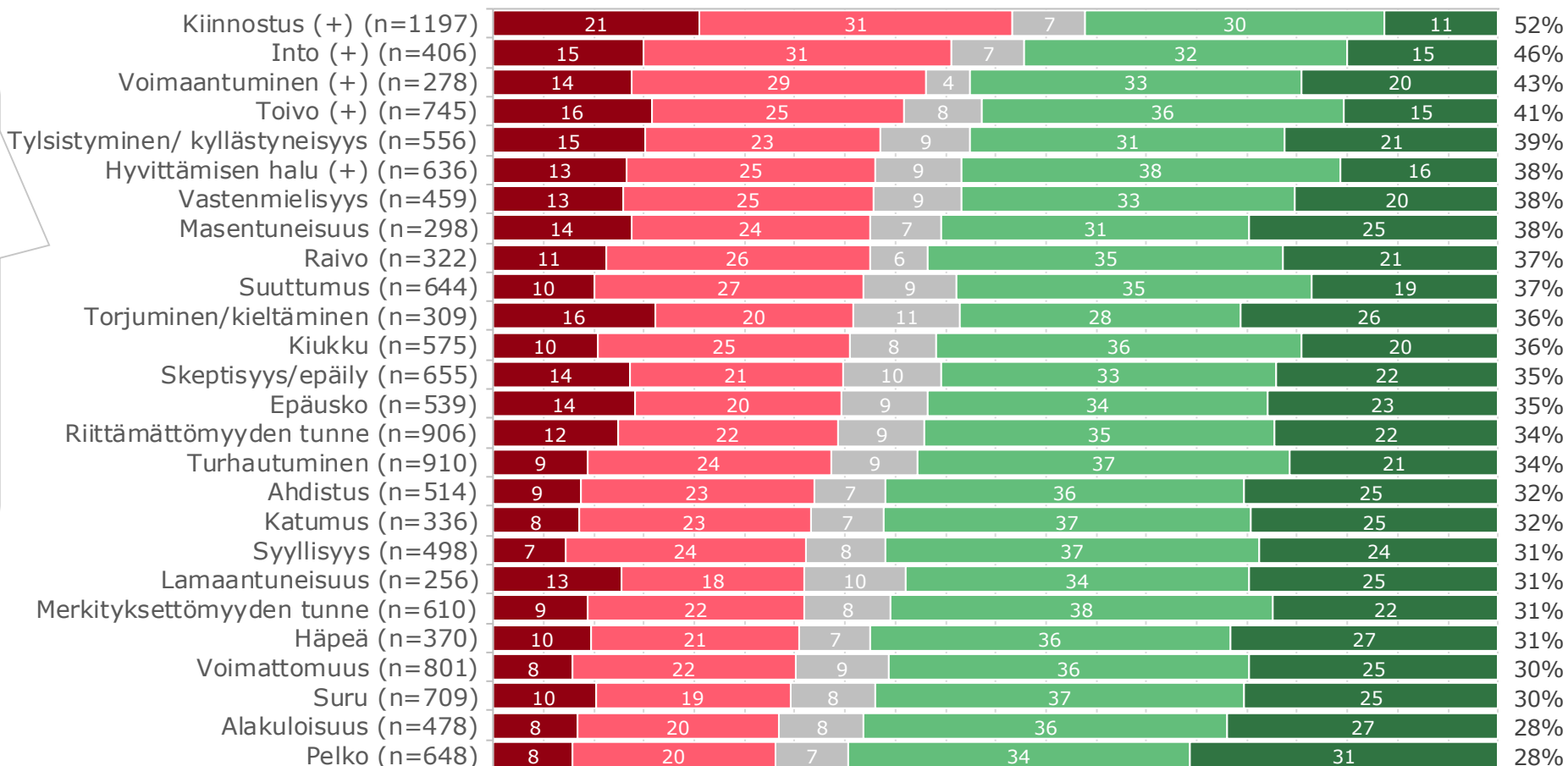
Total 2019 (n=2070)

■ Joka päivä ■ Muutaman kerran viikossa ■ En osaa sanoa ■ Muutaman kerran kuukaudessa ■ Harvemmin kuin joka kuukausi

Joka päivä + Muutaman kerran viikossa (sort)

Useimmin eri ilmastotunteista on koettu kiinnostusta, intoa, voimaantumista tai toivoa.

Harvimmin on koettu pelkoa, alakuloa, surua, voimattomuutta, häpeää, merkityksettömyyden tunnetta, lamaantuneisuutta tai syyllisyyttä.

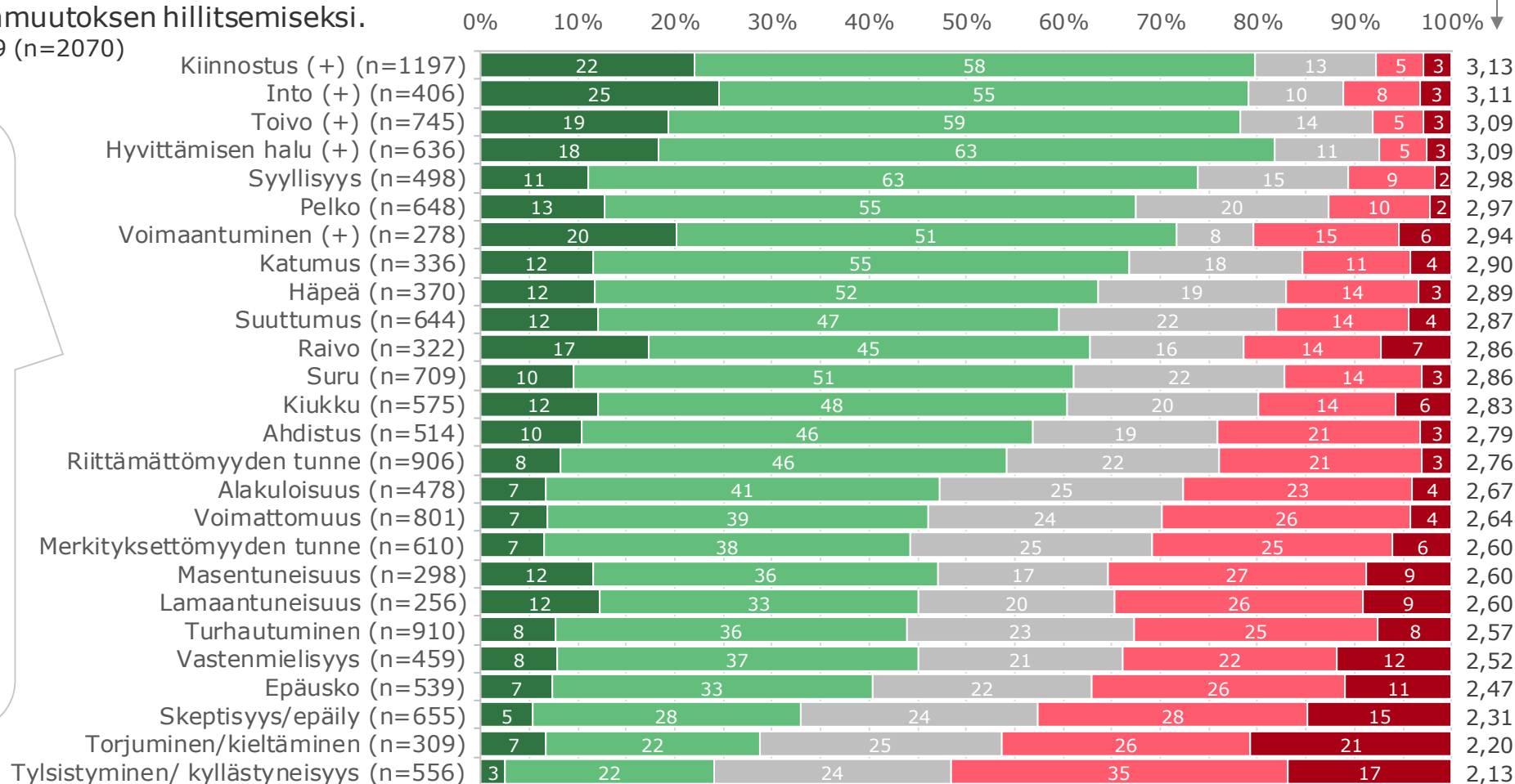
Koettujen tunteiden vaikutus aktiiviseen toimintaan ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi

Arvioi mikä vaikutus kokemillasi tunteilla on ollut siihen, kuinka aktiivisesti itse toimit ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Total 2019 (n=2070)

■ Lisännyt merkittävästi aktiiv. (4) ■ Lisännyt jonkin verran (3) ■ En osaa sanoa
■ Vähentänyt jonkin verran (2) ■ Vähentänyt merkittävästi (1)

ka. (sort)

Omaa aktiivisuutta ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ovat vastaajien arvion mukaan lisänneet tehokkaimmin kiinnostus, into, toivo, hyvittämisen halu sekä syyllisyys ja pelko.

Vähiten omaa aktiivisuutta ovat lisänneet tylsistyminen/kyllästyneisyys, torjuminen/kieltäminen, skeptisyys/epäily, epäusko, vastenmielisyys, turhautuminen ja lamaantuneisuus.

Koettujen tunteiden vaikutus aktiiviseen toimintaan ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi

Arvioi mikä vaikutus kokemillasi tunteilla on ollut siihen, kuinka aktiivisesti itse toimit ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Vähentänyt merkittävästi (1) Lisännyt merkittävästi aktiiv. (4)	Total 2019 (n=2070)	SUKUPUOLI:		IKÄ:					KOULUTUS:			AMMATTIRYHMÄ:						TALOUDEN TALOUDELLINEN TILANNE:						ALUE (NUTS2, PKS ERIKSEEN):				
		Nainen (n=1045)	Mies (n=1025)	Alle 30 v (n=449)	30-45 v (n=443)	46-55 v (n=320)	56-65 v (n=322)	Yli 65 v (n=536)	Peruskou lutus (n=951)	Muu koulutus (n=773)	Akatee minen (n=320)	Johtava asema/ Ylempi toimihlö (n=231)	Alempi toimihe nkliö (n=183)	Työntek ijä (n=482)	Yrittäjä (n=95)	Eläkeläi nen (n=646)	Muu (n=433)	Tulee erinomais esti toimeen (n=220)	Tulee melko mukavast i toimeen (n=762)	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten (n=662)	Joutuu ajoittain tinkimään ostoksista (n=245)	Joutuu tinkimään lähes kaikesta (n=144)	Pääkau punkise utu (n=444)	Uusimaa (n=186)	Etelä-Suomi (n=440)	Länsi-Suomi (n=518)	Pohjois- ja Itä-Suomi (n=482)	
Kiinnostus (+) (n=1197)	3,13	3,25	2,99	3,09	3,13	3,08	3,19	3,14	3,11	3,15	3,13	3,08	3,03	3,14	3,11	3,15	3,16	3,07	3,11	3,10	3,26	3,25	3,16	3,16	3,08	3,14	3,12	
Turhautuminen (n=910)	2,57	2,73	2,37	2,59	2,56	2,63	2,61	2,51	2,61	2,51	2,62	2,44	2,75	2,62	2,75	2,52	2,55	2,70	2,55	2,54	2,57	2,63	2,60	2,59	2,56	2,61	2,51	
Riittämättömyyden tunne (n=906)	2,76	2,82	2,65	2,70	2,71	2,75	2,79	2,82	2,79	2,73	2,75	2,55	2,85	2,77	2,90	2,77	2,79	2,80	2,73	2,72	2,75	3,00	2,74	2,64	2,79	2,72	2,86	
Voimattomuus (n=801)	2,64	2,72	2,53	2,56	2,63	2,66	2,70	2,67	2,72	2,62	2,50	2,44	2,74	2,64	2,81	2,68	2,61	2,84	2,62	2,57	2,66	2,77	2,61	2,66	2,66	2,61	2,71	
Toivo (+) (n=745)	3,09	3,18	3,00	2,99	3,16	3,13	3,09	3,11	3,06	3,11	3,16	3,07	3,09	3,17	3,13	3,08	3,06	3,07	3,09	3,13	2,90	3,29	3,16	3,03	3,13	3,07	3,05	
Suru (n=709)	2,86	2,93	2,76	2,76	2,92	2,95	2,83	2,87	2,90	2,84	2,82	2,95	2,96	2,91	2,77	2,87	2,73	2,96	2,86	2,84	2,89	2,81	2,85	2,81	2,94	2,71	2,99	
Skeptisyys/epäily (n=655)	2,31	2,39	2,25	2,21	2,15	2,22	2,48	2,43	2,29	2,37	2,16	1,99	2,44	2,28	2,66	2,37	2,28	2,14	2,32	2,32	2,27	2,44	2,36	2,22	2,28	2,27	2,38	
Pelko (n=648)	2,97	3,02	2,90	2,98	3,06	2,88	3,06	2,88	3,00	2,92	3,02	3,00	2,96	3,02	2,95	2,92	2,98	3,21	2,97	2,87	3,03	2,99	3,04	2,78	3,03	2,92	2,96	
Suuttumuus (n=644)	2,87	3,02	2,63	2,81	2,92	2,82	2,94	2,86	2,92	2,76	2,95	2,68	3,06	2,81	2,88	2,83	2,99	2,86	2,87	2,78	2,97	2,96	2,89	2,92	2,95	2,78	2,81	
Hyvittämisen halu (+) (n=636)	3,09	3,17	2,97	3,02	3,12	3,12	3,13	3,12	3,05	3,10	3,18	3,04	3,14	3,09	3,22	3,10	3,08	3,17	3,13	3,10	3,02	2,94	3,19	3,08	3,06	3,05	3,06	
Merkityksettömyyden tunne (n=610)	2,60	2,69	2,48	2,68	2,52	2,60	2,74	2,49	2,69	2,51	2,48	2,38	2,62	2,74	2,62	2,52	2,59	2,53	2,56	2,53	2,69	2,84	2,60	2,70	2,55	2,52	2,66	
Kiukku (n=575)	2,83	2,98	2,61	2,93	2,81	2,82	2,81	2,76	2,88	2,76	2,83	2,83	2,84	2,85	2,64	2,74	2,97	2,85	2,83	2,75	2,88	2,96	2,90	2,54	2,84	2,85	2,90	
Tylsistyminen/ kyllästyneisyys (n=556)	2,13	2,26	2,04	2,28	2,03	2,11	2,11	2,10	2,24	2,06	1,86	1,91	2,33	2,26	2,10	2,03	2,16	2,10	2,05	2,15	2,15	2,31	1,96	2,07	2,28	2,18	2,10	
Epäusko (n=539)	2,47	2,63	2,32	2,51	2,40	2,52	2,55	2,41	2,55	2,42	2,33	2,40	2,48	2,53	2,82	2,38	2,48	2,51	2,44	2,48	2,43	2,61	2,43	2,43	2,55	2,47	2,45	
Ahdistus (n=514)	2,79	2,90	2,61	2,73	2,92	2,80	2,81	2,70	2,80	2,69	2,98	2,99	2,85	2,80	2,75	2,72	2,77	2,91	2,79	2,67	2,83	2,97	2,86	2,62	2,77	2,75	2,88	
Syyllisyys (n=498)	2,98	3,02	2,93	2,93	2,99	3,05	3,11	2,92	2,96	2,97	3,06	3,02	2,98	3,01	3,11	2,94	2,96	3,01	2,97	3,04	2,95	2,95	3,03	3,04	2,98	2,96	2,93	
Alakuloisuus (n=478)	2,67	2,76	2,53	2,70	2,67	2,71	2,72	2,54	2,76	2,53	2,68	2,41	2,77	2,81	2,93	2,53	2,64	2,75	2,63	2,58	2,74	2,87	2,75	2,47	2,62	2,61	2,79	
Vastenmielisyyys (n=459)	2,52	2,70	2,37	2,76	2,48	2,49	2,43	2,40	2,70	2,41	2,15	2,17	2,63	2,70	2,26	2,41	2,66	2,33	2,50	2,44	2,60	2,81	2,55	2,40	2,61	2,49	2,48	
Into (+) (n=406)	3,11	3,15	3,07	2,99	3,09	3,15	3,15	3,18	3,11	3,09	3,19	2,90	3,23	3,02	3,24	3,21	3,08	3,14	3,08	3,12	3,16	3,30	3,16	3,04	3,11	3,17	3,02	
Häpeä (n=370)	2,89	2,94	2,82	2,80	2,94	2,99	2,76	2,99	2,90	2,89	2,89	2,88	2,84	2,81	2,91	2,96	2,95	2,96	2,94	2,83	2,87	2,89	2,99	2,76	3,00	2,85	2,79	
Katumus (n=336)	2,90	2,99	2,74	2,75	2,97	3,01	2,92	3,00	2,90	2,81	3,04	2,81	3,00	2,85	3,18	2,95	2,88	2,82	2,90	2,85	3,04	3,01	3,10	2,84	2,88	2,85	2,83	
Raivo (n=322)	2,86	3,07	2,57	2,93	2,80	2,84	2,85	2,84	2,90	2,70	3,14	2,78	2,83	2,95	2,77	2,71	3,01	2,88	2,83	2,76	3,08	2,97	3,02	2,66	2,89	2,85	2,81	
Torjuminen/kieltäminen (n=309)	2,20	2,35	2,10	2,23	2,16	2,08	2,08	2,34	2,23	2,20	1,95	2,20	2,39	2,17	1,97	2,30	2,07	1,88	2,20	2,17	2,25	2,35	2,06	1,88	2,48	2,14	2,24	
Masentuneisuus (n=298)	2,60	2,74	2,46	2,74	2,24	2,61	2,74	2,60	2,77	2,44	2,41	2,17	2,20	2,81	2,93	2,58	2,61	2,70	2,55	2,53	2,88	2,56	2,57	2,61	2,51	2,76		
Voimaantuminen (+) (n=278)	2,94	3,04	2,84	2,71	2,87	3,15	2,94	3,14	2,89	2,95	3,05	2,66	2,94	2,87	3,21	3,10	2,86	3,05	3,01	2,94	2,46	3,00	3,05	2,77	3,12	2,81	2,86	
Lamaantuneisuus (n=256)	2,60	2,66	2,54	2,75	2,42	2,69	2,82	2,40	2,76	2,40	2,40	2,25	2,30	2,86	2,69	2,50	2,55	2,37	2,54	2,69	2,62	2,66	2,65	2,58	2,70	2,43	2,69	

3

Huoli ja ahdistus liittyen ilmastonmuutokseen ja niiden aiheuttamat vaikutukset

Huoli ja ahdistus liittyen ilmastonmuutokseen ja niiden aiheuttamat vaikutukset – keskeiset havainnot

Yli puolet suomalaisista (58%) on huolissaan ilmastomuutoksesta. Muita useammin huolta ovat kokeneet naiset ja akateemisesti koulutetut.

Reilu neljännes (27%) yli 15 –vuotiaista suomalaisista arvioi, että sana ”ahdistus” kuvaa hyvin omia tunteuksia ilmastomuutosta kohtaan. Muita useammin näin ajattelevat naiset, alle 30 –vuotiaat, ammattiasemaltaan ryhmä muut (pääosin työttömät) sekä ne, jotka joutuvat taloudessaan tinkimään lähes kaikesta.

Vain harva suomalaisista on kokenut itsessään konkreettisia ilmastomuutoksesta johtuvia vaikutuksia. Jos niitä on koettu, niin useimmin on koettu vahvaa epätoivoa (12%), pelkotiloja (10%) ja masennusta (9%). Vatsaoireita (3%) ja pahoinvointia (4%) on kokenut vain harva.

Vain 6% vastanneista arvioi, että ilmastomuutoksen aiheuttamat tunteet ovat vaikuttaneet kielteisesti työ- tai opiskelukykyyhin. Selvästi muita useammin kielteistä vaikutusta ovat kokeneet alle 30 –vuotiaat suomalaiset.

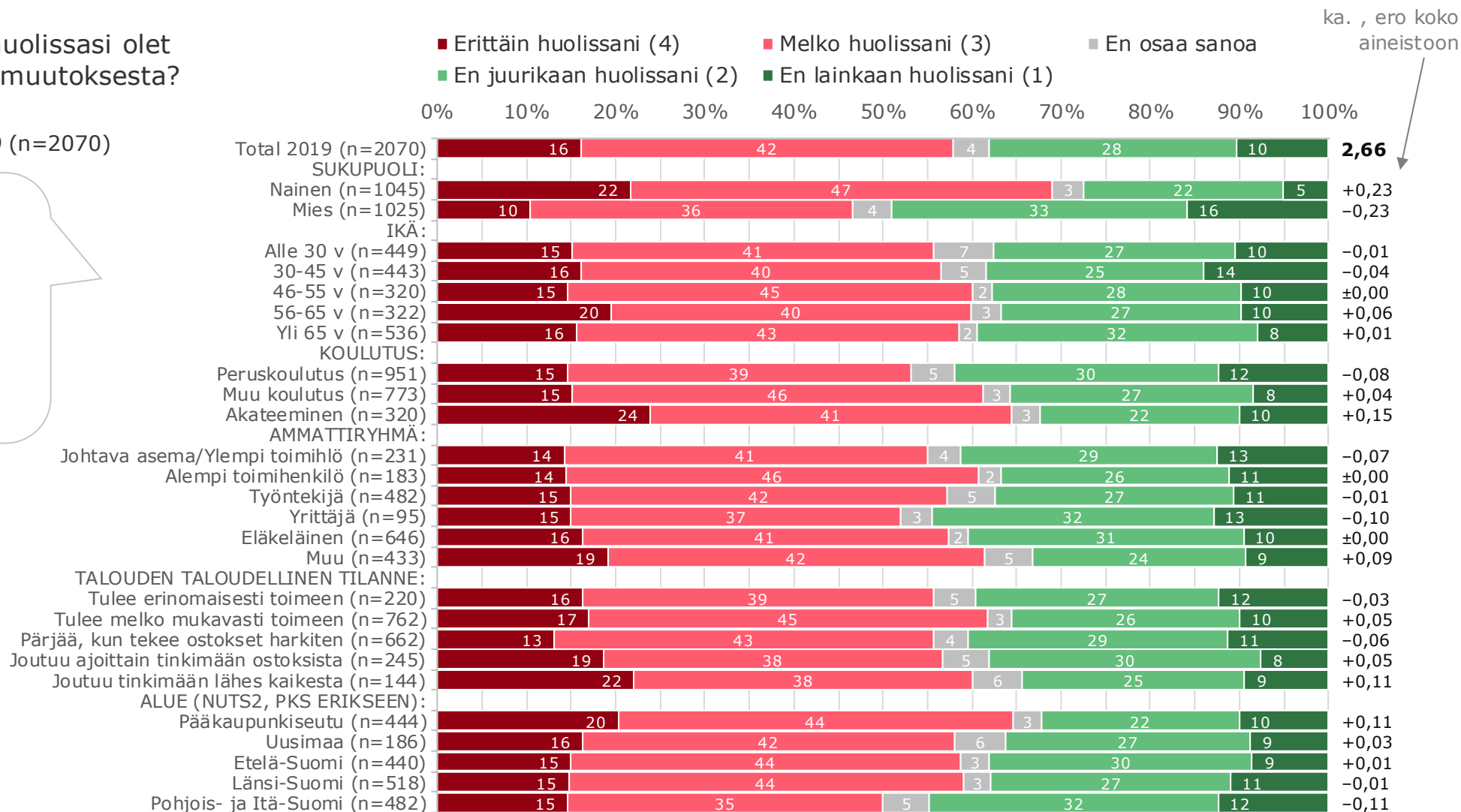
Huoli ilmastonmuutoksesta

Kuinka huolissasi olet
ilmastonmuutoksesta?

Total 2019 (n=2070)

Yli puolet suomalaisista
(58%) on huolissaan
ilmastomuutoksesta.

Muita useammin huolta
ovat kokeneet naiset ja
akateemisesti koulutetut.

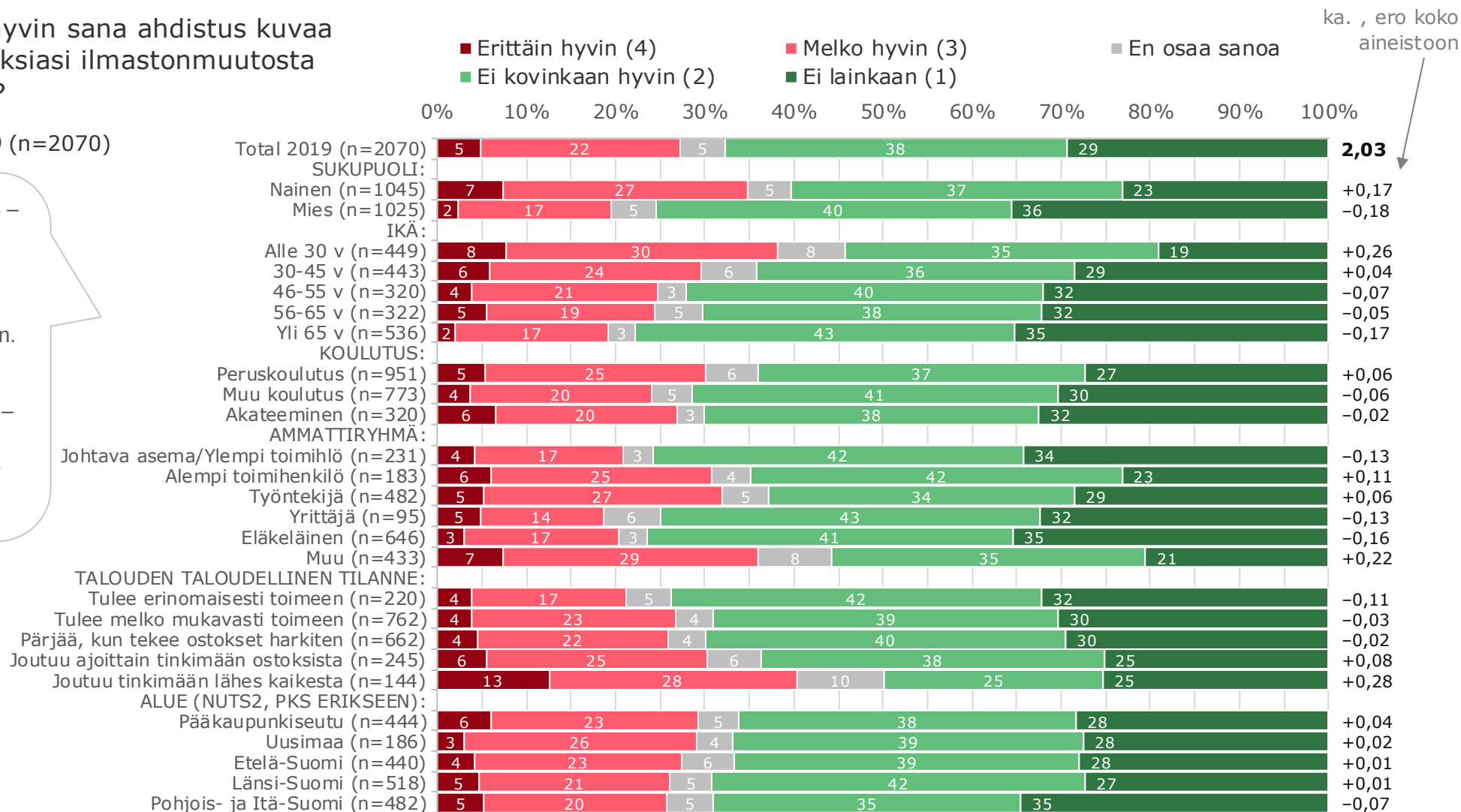
Kuinka hyvin sana ahdistus kuvaa tuntemuksia ilmastonmuutosta kohtaan

Kuinka hyvin sana ahdistus kuvaa tuntemuksiasi ilmastonmuutosta kohtaan?

Total 2019 (n=2070)

Yli neljännes (27%) yli 15 – vuotiaista suomalaisista arvioi, että sana ahdistus kuvaa hyvin omia tuntemuksia ilmastonmuutosta kohtaan.

Muita useammin näin ajattelevat naiset, alle 30 – vuotiaat, ryhmä muut (työttömät) sekä ne, jotka joutuvat taloudessaan tinkimään lähes kaikesta.

Eri vaikutusten kokeminen itsessä ilmastonmuutoksesta johtuen

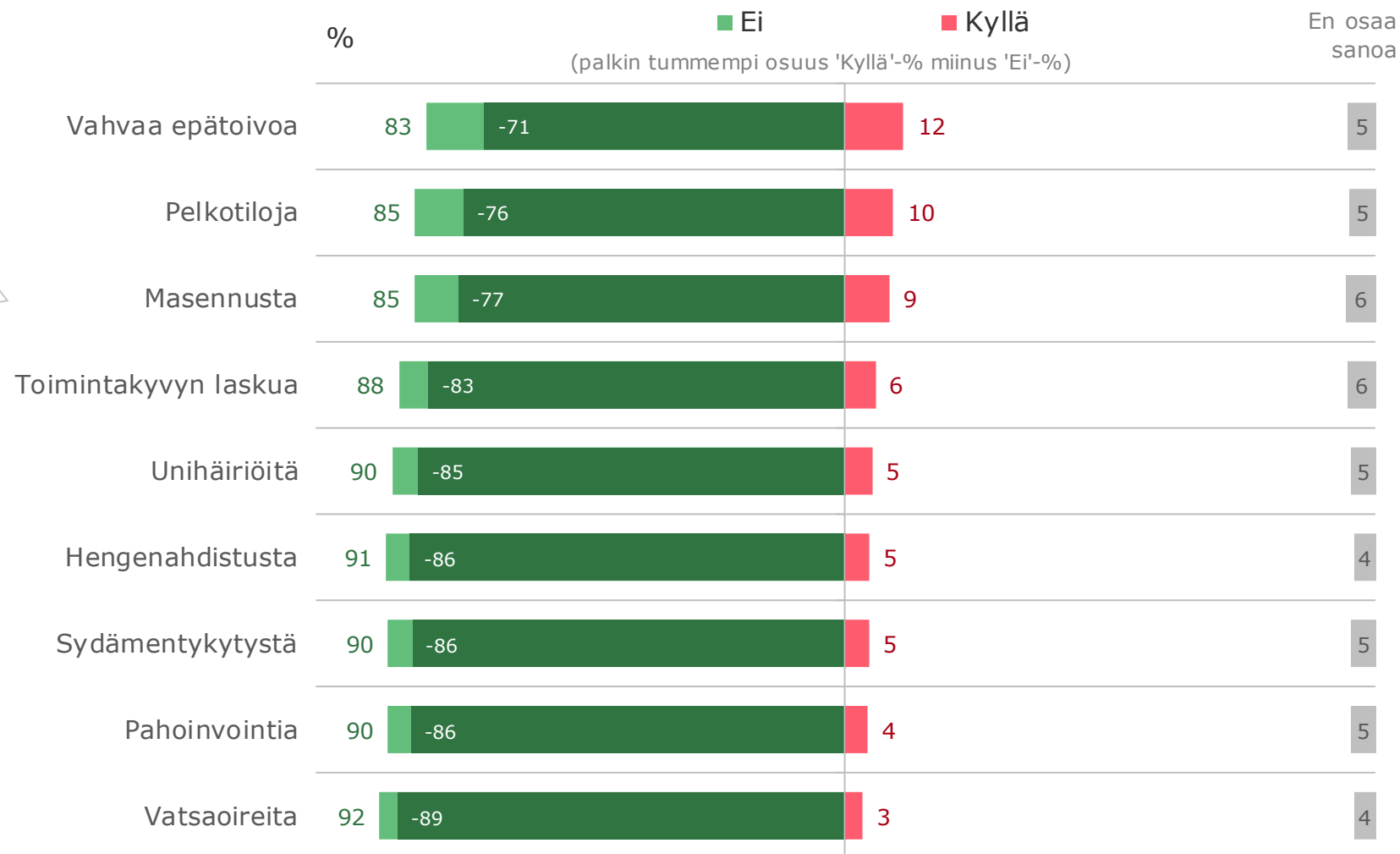
Mitä seuraavista vaikutuksista olet mielestäsi kokenut ilmastonmuutoksesta johtuen?

Total 2019 (n=2070)

Vain harva suomalaisista on kokenut itsessään konkreettisia ilmastonmuutoksesta johtuvia vaikutuksia.

Useimmin on koettu vahvaa epätoivoa (12%), pelkotiloja (10%) ja masennusta (9%).

Vatsaoireita (3%) ja pahoinvointia (4%) on kokenut vain harva.

Koettujen tunteiden kielteinen vaikutus työ- tai opiskelukykyyn

Kuinka paljon olet kokenut ilmastomuutoksen aiheuttamien tunteiden vaikuttavan kielteisesti kykyysi työskennellä tai opiskella?

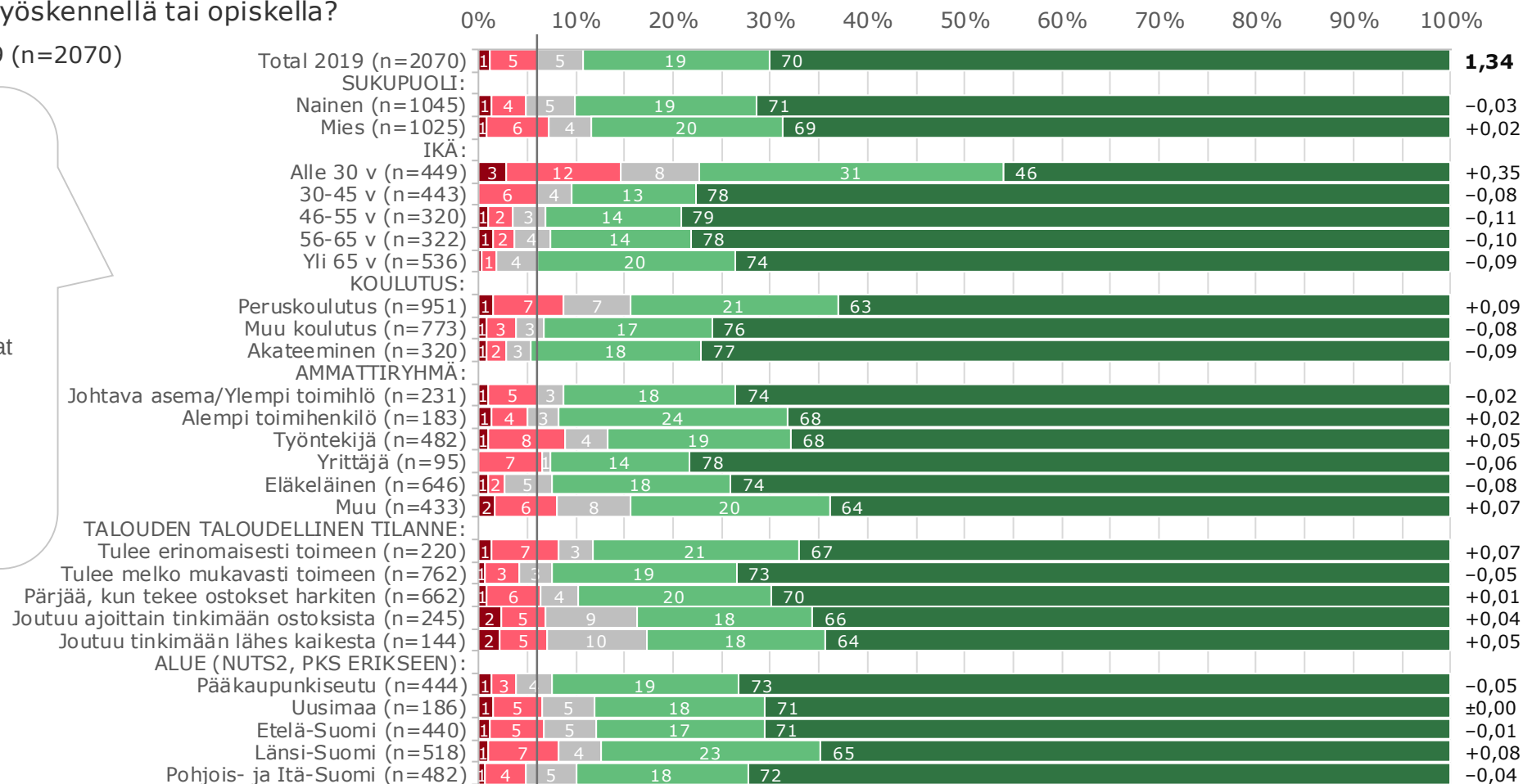
Total 2019 (n=2070)

Vain 6% arvioi, että ilmastomuutoksen aiheuttamat tunteet ovat vaikuttaneet kielteisesti työ- tai opiskelukykyyn.

Selvästi muita useammin kielteistä vaikutusta ovat kokeneet alle 30 -vuotiaat suomalaiset.

■ Erittäin paljon (4) ■ Melko paljon (3) ■ En osaa sanoa ■ Vain vähän (2) ■ Ei lainkaan (1)

ka. , ero koko aineistoon

4

Vaikeiden ilmastotunteiden kokeminen ja niiden hallinta eri keinoilla

Vaikeiden ilmastotunteiden kokeminen ja niiden hallinta eri keinoilla – keskeiset havainnot

Alle viidennes (18%) yli 15 –vuotiaista arvioi kokeneensa ilmastomuutoksen herättämiä vaikeita tunteita. Eri mieltä asiasta on peräti 74% suomalaisista. Muita useammin rohkaisevia tunteita ovat kokeneet naiset, alle 46 –vuotiaat, työntekijät, työttömät (ryhmä muut) sekä ne jotka joutuvat taloudessaan tinkimään lähes kaikesta.

Useimmin vaikeita ilmastotunteita ovat aiheuttaneet uutiset (64%), politiikka (52%), esimerkit toisten ihmisten käyttäytymisestä ilmastomuutoksen suhteen (48%), dokumenttielokuvat tai –sarjat (47%) sekä säätilat (46%). Vähiten vaikeita ilmastotunteita on saaneet aikaan opetuksen sisältö kouluissa tai muissa oppilaitoksissa (8%).

Ympäristöystävällisten elämäntapojen harjoittamisen (80%) ja luonnossa liikkumisen (75%) arvioidaan auttavat eniten ilmastomuutoksen herättämien vaikeiden tunteiden hallinnassa. Seuraavaksi eniten apua koetaan saadun aiheesta keskustelemisesta (58%), aiheeseen perehtymisestä ja siihen liittyvästä tiedonhankinnasta (56%), liikunnasta ja urheilusta (53%), lemmikkieläinten/muiden eläinten seurasta (51%) sekä musiikista, taiteesta ja muusta kulttuurista (50%).

Niistä keinoista, joiden koetaan auttavan vaikeiden ilmastotunteiden hallinnassa mielletään tärkeimmiksi (erittäin + melko tärkeä) ympäristöystävällisten elämäntapojen harjoittaminen (95%), aiheeseen perehtyminen ja tiedonhankinta (90%), luonnossa liikkuminen (89%) sekä aktiivisuus sosiaalisessa mediassa (88%). Sen sijaan niistä, jotka arvioivat kansalaisaktivismiin tai vaikuttamistyön auttavan vaikeiden ilmastotunteiden hallinnassa vain 69% kokee keinon itselleen tärkeäksi.

Selvästi yli puolet (59%) on samaa mieltä siitä, että tarjolla on itselle riittävästi keinoja ilmastomuutoksen herättämien tunteiden hallintaan. Koulutuksen ja taloudellisen toimentulon lisääntyminen lisää keinojen riittävyyden kokemusta näissä taustaryhmissä.

Niistä suomalaisista, jotka ovat kokeneet vaikeita ilmastotunteita vain 9% haluaisi osallistua aihetta käsittelevään matalan kynnyksen vertaistukiryhmään. Osallistumista harkitsisi lisäksi kolmannes vaikeita ilmastotunteita kokeneista. Puolet ei haluaisi osallistua ryhmään.

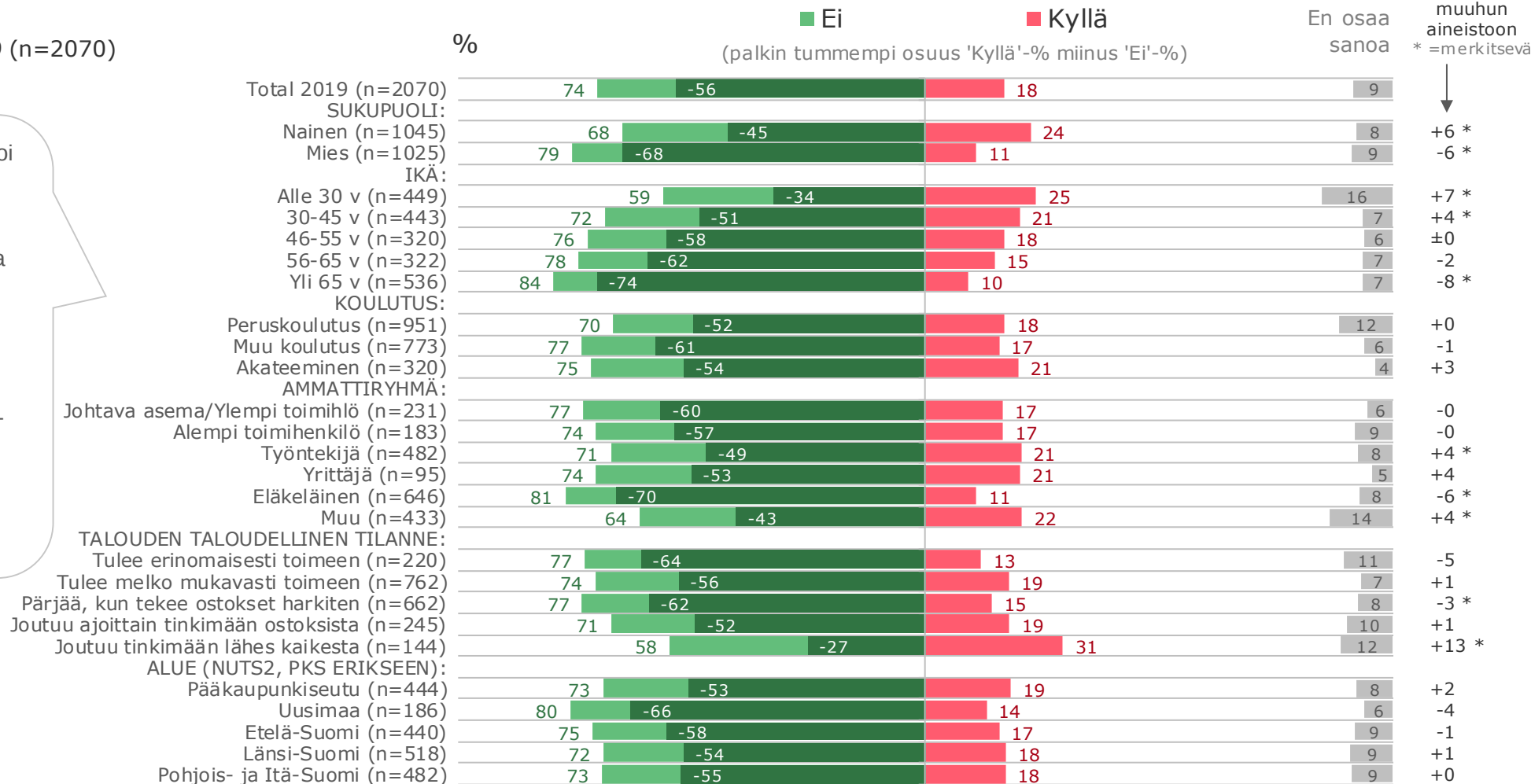
Ilmastonmuutoksen herättämien vaikeiden tunteiden kokeminen

Oletko kokenut ilmastonmuutoksen herättämiä vaikeita tunteita (esim. ahdistus, suru, pelko)?

Total 2019 (n=2070)

Alle viidennes (18%) arvioi kokeneensa ilmastonmuutoksen herättämiä vaikeita tunteita. Eri mieltä asiasta on peräti 74% suomalaisista.

Muita useammin rohkaisevia tunteita ovat kokeneet naiset, alle 46 – vuotiaat, työntekijät, työttömät (ryhmä muut) sekä ne jotka joutuvat taloudessaan tinkimään lähes kaikesta.

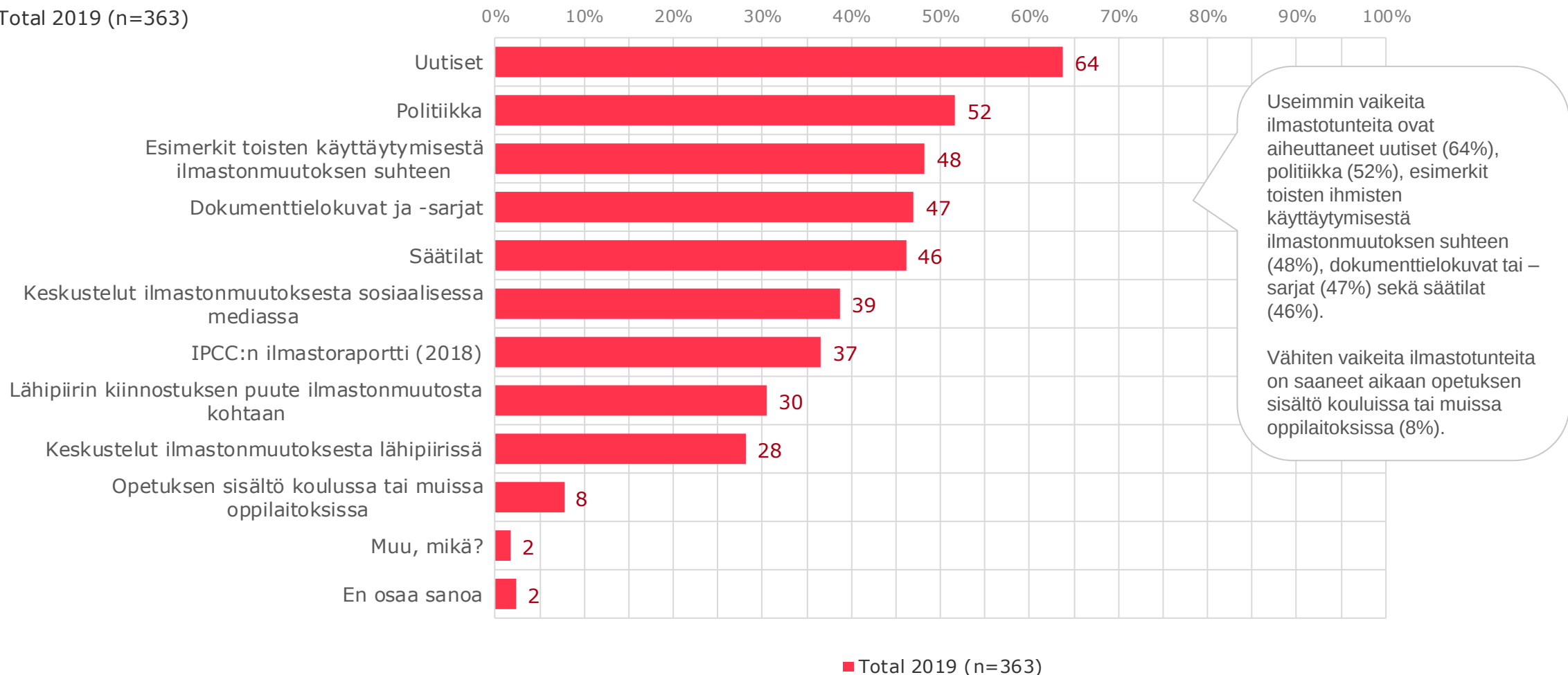

Mitkä asiat ovat aiheuttaneet vaikeita ilmastotunteita

Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet sinulle vaikeita (esim. ahdistus, suru, pelko) ilmastotunteita?

Voit valita useita vaihtoehtoja.

Total 2019 (n=363)

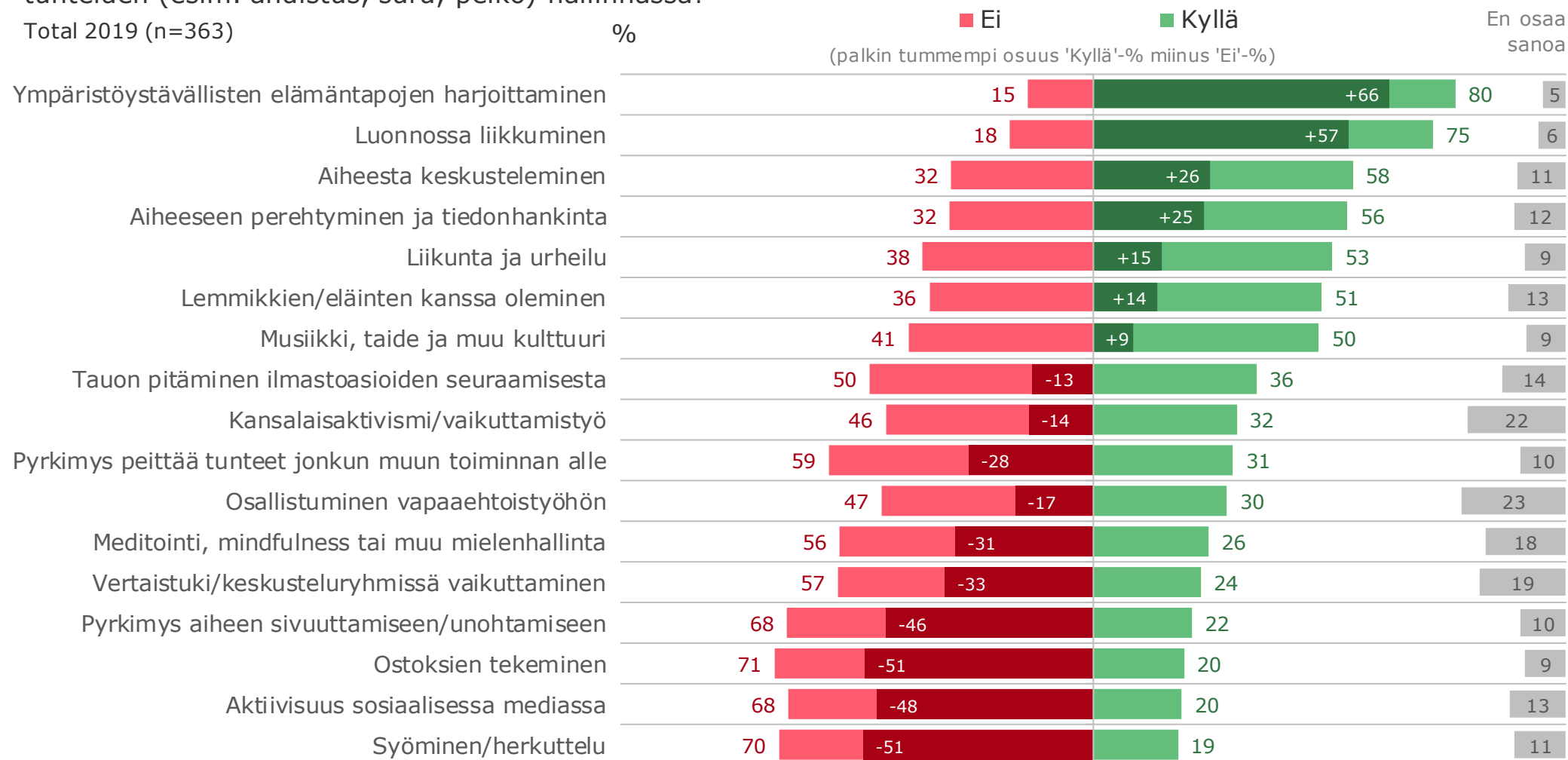
Mitkä asiat ovat aiheuttaneet vaikeita ilmastotunteita

	Total	Sukupuoli		Ikä					Koulutus			Ammattiryhmä						Talouden taloudellinen tilanne					Alue (NUTS2, PKS erikseen)				
Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet sinulle vaikeita (esim. ahdistus, suru, pelko) ilmastotunteita? Voit valita useita vaihtoehtoja. (n=363) (%)	Total 2019 (n=363)	Nainen (n=246)	Mies (n=117)	Alle 30 v (n=112)	30-45 v (n=94)	46-55 v (n=56)	56-65 v (n=50)	Yli 65 v (n=52)	Peruskoulutus (n=169)	Muu koulutus (n=128)	Akateeminen (n=67)	Johtava asema/Ylempi toimihlö (n=40)	Alempi toimihlö (n=32)	Työntekijä ja (n=103)	Yrittäjä (n=20)	Eläkeläinen (n=74)	Muu (n=94)	Tulee erinomaisesti toimeen (n=28)	Tulee melko mukavasti toimeen (n=143)	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten (n=99)	Joutuu ajoittain tinkimään ostoksista (n=46)	Joutuu tinkimään lähes kaikesta (n=44)	Pääkaupunkiseutu (n=85)	Uusimaa (n=25)	Etelä-Suomi (n=73)	Länsi-Suomi (n=94)	Pohjois- ja Itä-Suomi (n=86)
Uutiset	64	71	49	56	64	72	76	59	58	67	71	67	79	51	69	70	65	49	65	65	67	64	67	53	63	63	65
Politiikka	52	50	55	42	56	62	53	53	44	53	68	72	39	47	52	54	51	40	53	55	38	63	59	49	59	52	39
Esimerkit toisten käyttäytymisestä ilmastomuutoksen suhteen	48	50	44	47	50	49	49	47	48	50	48	44	34	50	37	54	51	31	45	48	60	55	52	48	48	43	50
Dokumenttielokuvat ja -sarjat	47	52	36	45	47	50	57	39	44	53	44	41	53	46	46	48	48	34	47	44	48	61	47	39	50	49	45
Säätilat	46	49	41	41	46	39	58	53	46	48	44	35	56	50	36	53	40	33	38	54	46	58	40	35	44	43	60
Keskustelut ilmastomuutoksesta sosiaalisessa mediassa	39	40	36	39	46	33	42	29	38	40	39	38	36	43	40	33	39	25	37	51	34	31	41	26	45	44	29
IPCC:n ilmastoraportti (2018)	37	37	35	30	37	34	30	58	29	37	55	42	45	26	26	46	38	31	38	34	35	41	49	21	37	34	32
Lähipiiriin kiinnostuksen puute ilmastomuutosta kohtaan	30	31	29	35	30	32	28	23	33	28	30	25	31	35	21	26	34	34	27	35	26	36	27	37	32	34	27
Keskustelut ilmastomuutoksesta lähipiirissä	28	32	20	33	31	15	31	23	30	25	29	21	24	31	34	28	29	41	27	27	22	32	28	31	23	29	31
Opetuksen sisältö koulussa tai muissa oppilaitoksissa	8	8	7	15	2	7	2	9	8	8	6	2	2	12	4	9	7	4	5	8	18	7	4	12	6	11	8
Muu, mikä?	2	1	4	0	5	2	0	2	2	2	1	4	0	3	0	2	1	0	2	1	5	0	3	0	0	3	1
En osaa sanoa	2	3	2	3	3	2	0	2	1	3	3	3	0	2	5	2	4	0	3	3	0	4	1	0	1	2	5

Mitkä keinot auttavat ilmastonmuutoksen herättämien vaikeiden tunteiden hallinnassa

Auttavatko seuraavat keinot sinua ilmastonmuutoksen herättämien vaikeiden tunteiden (esim. ahdistus, suru, pelko) hallinnassa?

Total 2019 (n=363)

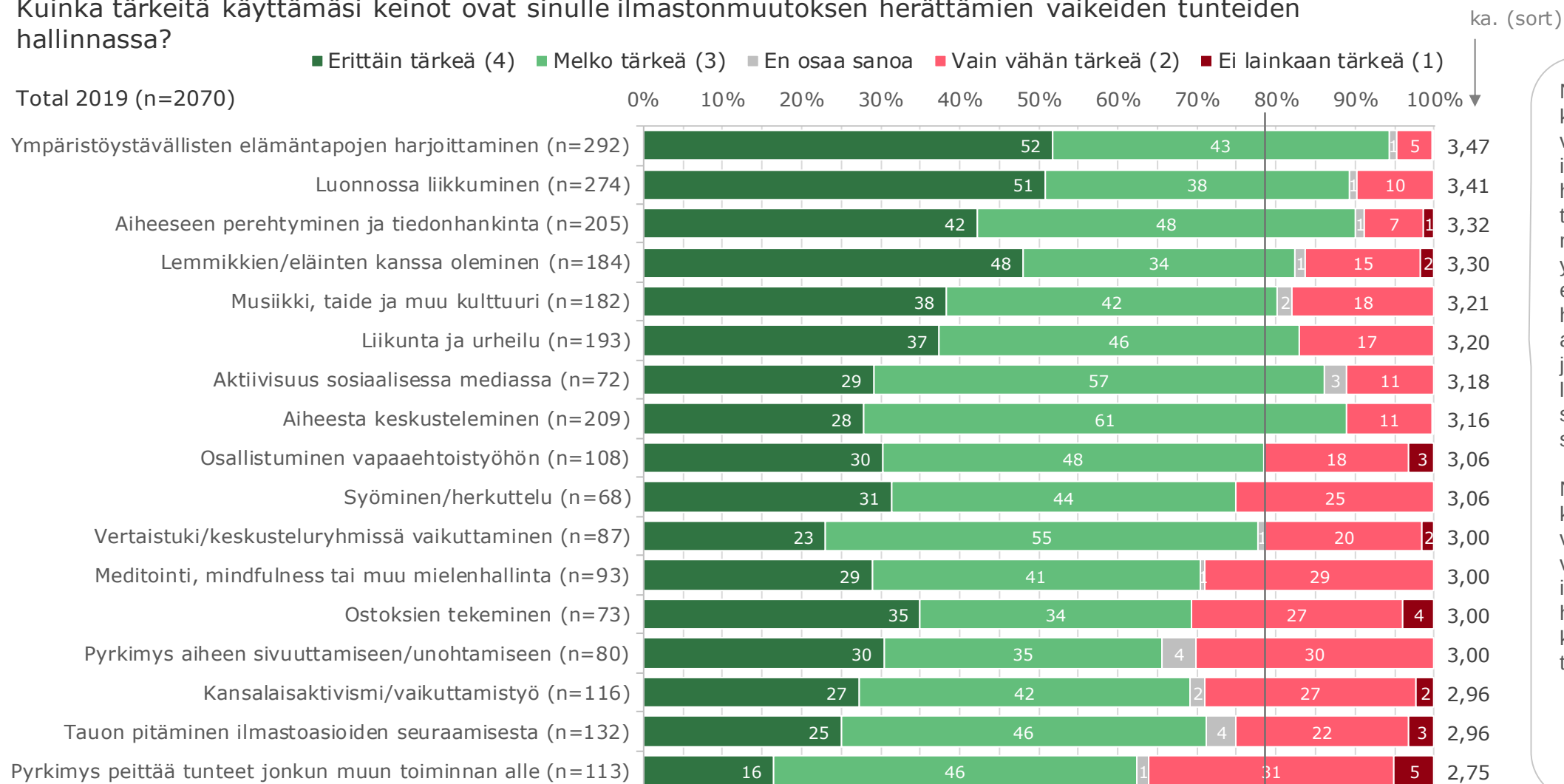

Ympäristöystävällisten elämäntapojen harjoittaminen (80%) ja luonnossa liikkuminen (75%) auttavat eniten ilmastonmuutoksen herättämien vaikeiden tunteiden hallinnassa.

Seuraavaksi eniten apua koetaan saadun aiheesta keskustelemisesta (58%), aiheeseen perehtymisestä ja siihen liittyvästä tiedonhankinnasta (56%), liikunnasta ja urheilusta (53%), lemmikkieläinten/muiden eläinten seurasta (51%) sekä musiikista, taiteesta ja muusta kulttuurista (50%).

Eri apua tuovien keinojen tärkeys vaikeiden tunteiden hallinnassa

Kuinka tärkeitä käyttämäsi keinot ovat sinulle ilmastonmuutoksen herättämien vaikeiden tunteiden hallinnassa?

Niistä keinoista, joiden koetaan auttavan vaikeiden ilmastotunteiden hallinnassa mielletään tärkeimmiksi (erittäin + melko tärkeä) ympäristöystävällisten elämäntapojen harjoittaminen, aiheeseen perehtyminen ja tiedonhankinta, luonnossa liikkuminen sekä aktiivisuus sosiaalisessa mediassa.

Niistä, jotka arvioivat kansalaisaktivismin tai vaikuttamistyön auttavan vaikeiden ilmastotunteiden hallinnassa vain 69% kokee keinojen itselleen tärkeäksi.

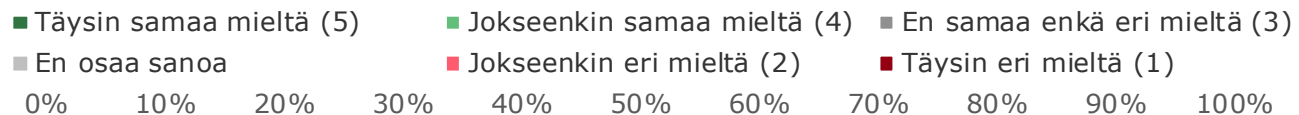
Eri apua tuovien keinojen tärkeys vaikeiden tunteiden hallinnassa

Kuinka tärkeitä käyttämäsi keinot ovat sinulle ilmastonmuutoksen herättämien vaikeiden tunteiden hallinnassa?	Total 2019 (n=2070)	SUKUPUOLI:		IKÄ:					KOULUTUS:			AMMATTIRYHMÄ:						TALOUDEN TALOUDELLINEN TILANNE:						ALUE (NUTS2, PKS ERIKSEEN):				
		Nainen (n=1045)	Mies (n=1025)	Alle 30 v (n=449)	30-45 v (n=443)	46-55 v (n=320)	56-65 v (n=322)	Yli 65 v (n=536)	Peruskou- lutus (n=951)	Muu koulutus (n=773)	Akatee- minen (n=320)	Johtava asema/ Ylempi toimihlö (n=231)	Alempi toimihe- nkilo (n=183)	Työntek- ijä (n=482)	Yrittäjä (n=95)	Eläkeläi- nen (n=646)	Muu (n=433)	Tulee erinomais- esti toimeen (n=220)	Tulee melko mukavasti toimeen (n=762)	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten (n=662)	Joutuu ajoittain tinkimään ostoksista (n=245)	Joutuu tinkimään lähes kaikesta (n=144)	Pääkau- punkise- utu (n=444)	Uusimaa (n=186)	Etelä- Suomi (n=440)	Länsi- Suomi (n=518)	Pohjois- ja Itä- Suomi (n=482)	
Ei lainkaan tärkeä (1) Erittäin tärkeä (4)																												
Ympäristöystävällisten elämäntapojen harjoittaminen (n=292)	3,47	3,54	3,30	3,36	3,55	3,34	3,61	3,51	3,36	3,52	3,60	3,48	3,46	3,42	3,40	3,55	3,47	3,42	3,44	3,46	3,59	3,50	3,53	3,36	3,35	3,55	3,46	
Luonnossa liikkuminen (n=274)	3,41	3,45	3,34	3,27	3,39	3,37	3,68	3,50	3,45	3,38	3,38	3,34	3,65	3,46	3,29	3,46	3,30	3,35	3,39	3,51	3,53	3,29	3,47	3,40	3,31	3,30	3,53	
Aiheeseen perehtyminen ja tiedonhankinta (n=205)	3,32	3,27	3,42	3,14	3,23	3,40	3,55	3,45	3,36	3,26	3,38	3,37	3,29	3,26	2,91	3,47	3,33	3,29	3,30	3,41	3,22	3,37	3,49	3,18	3,37	3,19	3,31	
Lemmikkien/eläinten kanssa oleminen (n=184)	3,30	3,37	3,17	3,17	3,17	3,38	3,71	3,40	3,28	3,36	3,27	3,00	3,60	3,31	3,02	3,48	3,27	3,14	3,21	3,29	3,62	3,38	3,34	3,09	3,23	3,30	3,41	
Musiikki, taide ja muu kulttuuri (n=182)	3,21	3,21	3,19	3,17	3,15	3,24	3,45	3,08	3,27	3,04	3,38	3,17	3,25	3,20	3,19	3,24	3,19	2,89	3,17	3,28	3,26	3,38	3,30	3,00	3,28	3,13	3,19	
Liikunta ja urheilu (n=193)	3,20	3,20	3,21	3,19	2,94	3,19	3,53	3,39	3,25	3,17	3,14	3,12	3,26	3,26	3,27	3,41	2,97	3,23	3,10	3,33	3,22	3,37	3,40	2,95	3,03	3,20	3,20	
Aktiivisuus sosiaalisessa mediassa (n=72)	3,18	3,06	3,32	3,39	3,05	2,78	3,22	3,07	3,22	3,13	3,14	3,07	3,62	3,22	2,77	3,25	3,12	3,19	3,11	3,22	3,28	3,17	2,93	3,17	3,28	3,25	3,25	
Aiheesta keskusteleminen (n=209)	3,16	3,16	3,17	3,30	3,11	3,15	3,21	3,03	3,16	3,18	3,15	3,21	3,14	3,18	2,93	3,13	3,22	3,36	3,24	3,10	2,89	3,24	3,20	3,08	3,11	3,24	3,12	
Osallistuminen vapaaehtoistyöhön (n=108)	3,06	2,95	3,20	3,19	3,01	2,82	3,08	3,03	3,13	3,07	2,87	2,87	2,87	3,13	2,96	3,05	3,15	3,27	3,10	3,02	3,08	2,86	3,05	2,71	3,38	2,89	3,03	
Syöminen/herkuttelu (n=68)	3,06	3,03	3,12	3,19	3,03	3,15	2,87	2,87	3,07	3,08	3,01	3,27	3,15	2,96	2,70	2,99	3,24	3,51	3,01	2,81	3,23	3,37	3,05	2,66	2,96	3,06	3,24	
Vertaistuki/keskusteluryhmissä vaikuttaminen (n=87)	3,00	2,94	3,08	3,03	2,97	2,83	3,10	3,00	3,06	2,82	3,10	2,76	3,22	3,13	3,15	3,02	2,75	3,14	2,86	3,13	3,09	2,88	2,76	3,16	3,03	2,81	3,23	
Meditointi, mindfulness tai muu mielenhallinta (n=93)	3,00	2,94	3,11	3,18	2,72	2,88	3,27	2,89	3,24	2,74	2,94	2,95	2,69	3,03	2,88	2,96	3,16	3,34	2,86	3,11	2,99	2,75	2,82	2,77	3,33	2,82	3,20	
Ostoksien tekeminen (n=73)	3,00	3,02	2,98	3,21	3,05	2,46	3,38	2,40	3,25	2,80	2,45	3,20	3,50	3,09	2,61	2,67	3,08	3,28	3,05	3,11	2,67	2,70	2,98	2,91	2,87	2,78	3,33	
Pyrkimys aiheen sivuuttamiseen/unohtamiseen (n=80)	3,00	2,86	3,28	3,31	2,83	2,95	2,93	2,78	3,05	2,96	2,91	2,51	3,28	3,38	2,64	2,81	2,89	3,10	2,89	2,98	2,87	3,46	2,81	2,64	3,08	3,04	3,11	
Kansalaisaktivismi/vaikuttamistyö (n=116)	2,96	2,99	2,90	2,93	2,98	2,84	3,09	2,93	3,05	2,71	3,16	2,80	2,97	2,97	2,59	2,97	3,10	3,14	3,02	2,85	3,00	2,80	2,85	2,94	3,17	2,71	3,13	
Tauon pitäminen ilmastoasioiden seuraamisesta (n=132)	2,96	2,84	3,24	2,98	2,95	3,07	2,84	2,99	2,98	2,93	3,01	2,68	2,96	2,99	2,95	2,99	3,02	2,97	3,03	2,97	2,78	2,95	2,75	2,46	3,24	3,03	2,98	
Pyrkimys peittää tunteet jonkun muun toiminnan alle (n=113)	2,75	2,71	2,82	2,73	2,68	2,77	2,67	3,10	2,79	2,71	2,70	2,54	2,40	2,88	3,27	2,99	2,64	2,50	2,72	2,73	2,73	3,08	2,71	2,60	2,98	2,64	2,70	

Kokeeko, että tarjolla on riittävästi keinoja tunteiden hallintaan

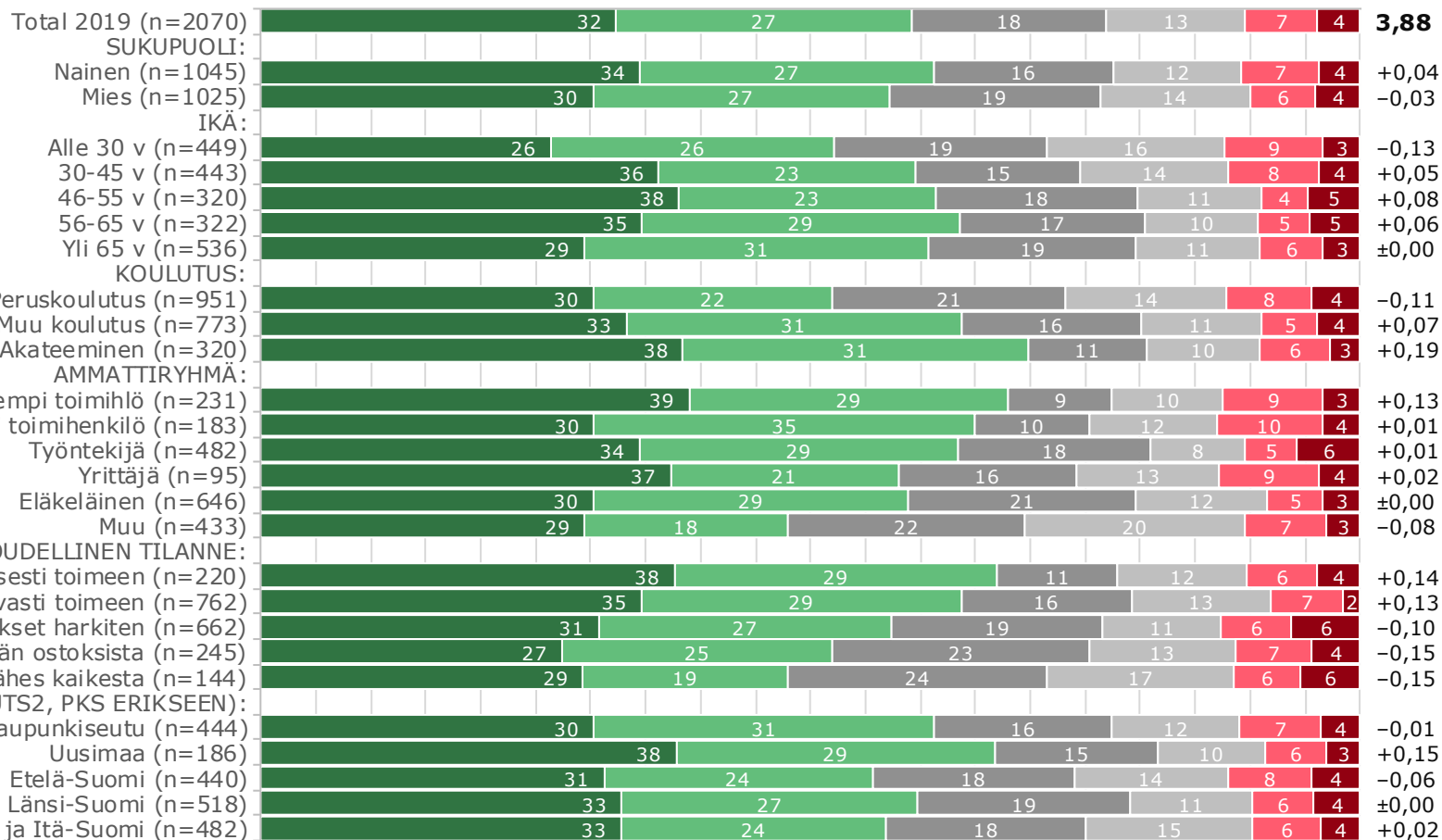
Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavan väittämän kanssa?

Koen, että minulle on tarjolla riittävästi keinoja ilmastonmuutoksen herättämien tunteiden hallintaan.

ka. , ero koko aineis-
toon

Total 2019 (n=2070)

Selvästi yli puolet (59%) on samaa mieltä siitä, että tarjolla on itselle riittävästi keinoja ilmastonmuutoksen herättämien tunteiden hallintaan.

Koulutuksen ja taloudellisen toimentulon lisääntyminen lisää keinojen riittävyyden kokemusta näillä taustaryhmissä.

Halu osallistua vertaistukiryhmään

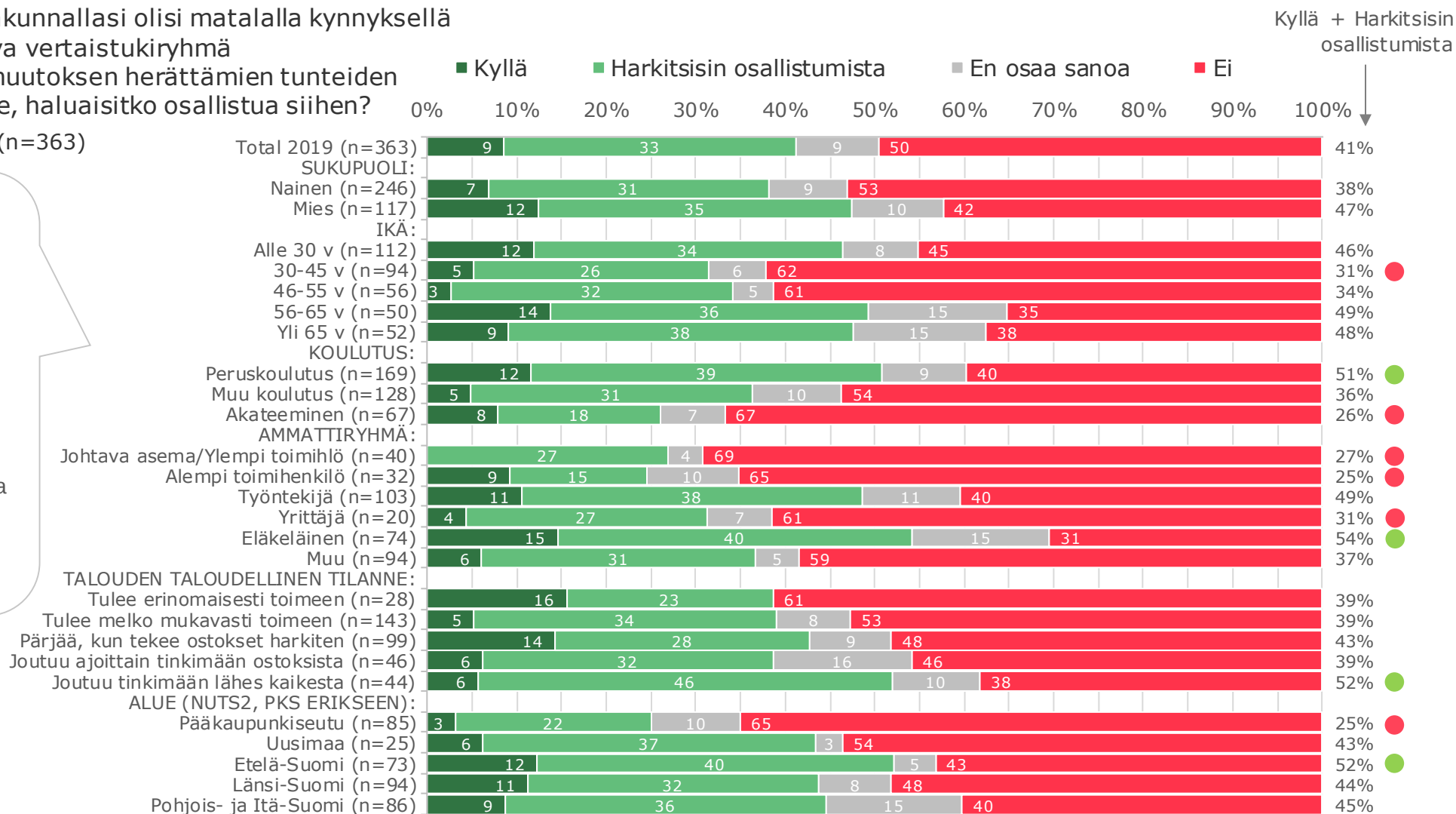
Jos paikkakunnallasi olisi matalalla kynnyksellä kokoontuva vertaistukiryhmä ilmastomuutoksen herättämien tunteiden käsittelylle, haluaisitko osallistua siihen?

Total 2019 (n=363)

Niistä suomalaisista, jotka ovat kokeneet vaikeita ilmastotunteita vain 9% haluaisi osallistua aiheetta käsittelevään matalan kynnyksen vertaistukiryhmään.

Osallistumista harkitsisi lisäksi kolmannes vaikeita ilmastotunteita kokeneista.

Puolet ei haluaisi osallistua ryhmään.

5

**Asennoituminen ilmastonmuutokseen, rohkaisevien ilmastotunteiden
kokeminen ja niiden vaikutukset**

Asennoituminen ilmastonmuutokseen, rohkaisevien ilmastotunteiden kokeminen ja niiden vaikutukset – keskeiset havainnot

Selkeä enemmistö (73%) suomalaisista on sitä mieltä, että ihmiskunnalla on merkittävä vaikutus ilmastonmuutokseen. Ilmastonmuutosta hillitseviä toimia pitää välttämättömänä 67% vastanneista. Enemmistö on samaa mieltä myös siitä, että yksittäisten ihmisten teoilla on merkitystä ilmastonmuutoksen hillinnässä (57%), että tietää paljon ilmastonmuutoksen syistä (55%) ja uskoo, että ilmastonmuutoksen vaikutuksia voidaan hillitä merkittävästi (56%).

Neljännes arvioi kokeneensa ilmastonmuutoksen herättämiä rohkaisevia tunteita. Eri mieltä asiasta on 58% suomalaisista. Muita useammin rohkaisevia tunteita ovat kokeneet naiset, alle 30 –vuotiaat, akateemisesti koulutetut, mukavasti toimeen tulevat ja pk-seudulla asuvat vastaajat.

Useimmin rohkaisevia ilmastotunteita ovat aiheuttaneet uutiset (45%), esimerkit toisten ihmisten käyttäytymisestä (40%) ja keskustelut aiheesta lähipiirissä (37%). Vähiten rohkaisevia ilmastotunteita ovat saaneet aikaan opetuksen sisältö kouluissa tai muissa oppilaitoksissa (15%) , IPCC:n ilmastoraportti (16%) tai politiikka (19%).

Politiikka, IPCC:n ilmastoraportti, uutiset, säätilat ja somessa käytävät keskustelut ilmastonmuutoksesta ovat aiheuttaneet selvästi enemmän vaikeita kuin rohkaisevia ilmastotunteita. Sen sijaan keskustelut aiheesta lähipiirissä, lähipiirin kiinnostus ilmastonmuutos kohtaan ja opetuksen sisältö koulussa tai muissa oppilaitoksissa ovat aiheuttaneet hieman enemmän rohkaisevia kuin vaikeita tunteita.

Lähes puolet (46%) arvioi toimineensa aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi omassa arjessa. Muita useammin näin arvioivat naiset, yli 55 -vuotiaat, akateemisesti koulutetut, eläkeläiset, erinomaisesti toimeen tulevat sekä pk-seudulla ja Uudellamaalla asuvat.

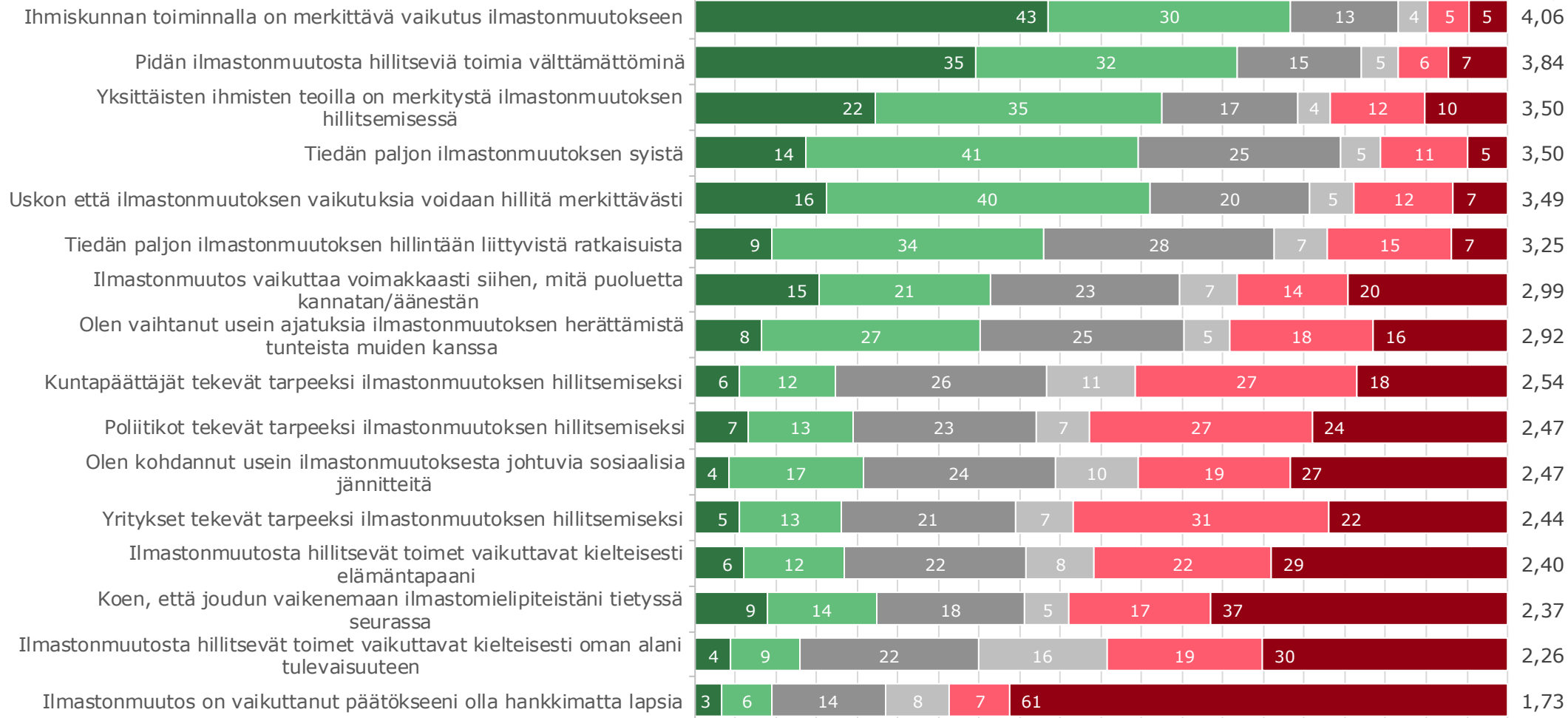
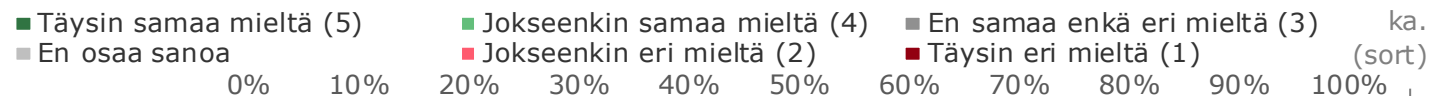
Ne, jotka arvioivat toimineensa aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi omassa arjessaan kertovat muuttaneensa kulutustottumuksiaan (75%), ruokailutottumuksiaan (52%) tai, että he ovat muuttaneet asumustottumuksiaan (45%) tai liikkumistottumuksiaan (44%). Päästöjään arvioi kompensoineensa lähes viidennes (19%) suomalaisista.

Alle viidennes (17%) yli 15 –vuotiaista suomalaisista arvioi tekevänsä työtä, jonka tekeminen synnyttää päästöjä, joilla ajatellaan olevan ilmastonmuutosta lisäävä vaikutus. Eniten tähän joukkoon kuuluvia on yrittäjien ja työntekijöiden keskuudessa. Miehet arvioivat tekevänsä päästöjä synnyttävää työtä useammin kuin naiset. Noin joka kymmenes (11%) arvioi tekevänsä työtä, joka sisältää ilmastonmuutokseen liittyvää vaikuttamista. Osuus on selvästi suurin akateemisesti koulutettujen ja johtavassa asemassa olevien /ylempien toimihenkilöiden keskuudessa ja matalin peruskoulutettujen suomalaisten joukossa.

Ilmastomuutokseen liittyvät asenteet

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

Total 2019 (n=2070)

Selkeä enemmistö (73%) suomalaisista on sitä mieltä, että ihmiskunnalla on merkittävä vaikutus ilmastomuutokseen. Ilmastomuutosta hillitseviä toimia pitää välttämättömänä 67% vastanneista.

Enemmistö on samaa mieltä myös siitä, että yksittäisten ihmisten teoilla on merkitystä ilmastomuutoksen hillinnässä (57%), että tietää paljon ilmastomuutoksen syistä (55%) ja uskoo, että ilmastomuutoksen vaikutuksia voidaan hillitä merkittävästi (56%).

Ilmastomuutokseen liittyvät asenteet

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?	Total 2019 (n=2070)	SUKUPUOLI:		IKÄ:					KOULUTUS:			AMMATTIRYHMÄ:					TALouden TALOUDELLINEN TILANNE:						ALUE (NUTS2, PKS ERIKSEEN):				
		Nainen (n=1045)	Mies (n=1025)	Alle 30 v (n=449)	30-45 v (n=443)	46-55 v (n=320)	56-65 v (n=322)	Yli 65 v (n=536)	Peruskou lutus (n=951)	Muu koulutus (n=773)	Akatee minen (n=320)	Johtava asema/ Ylempi toimihlö (n=231)	Alempi toimihe nkilö (n=183)	Työntek ijä (n=482)	Yrittäjä (n=95)	Eläkeläi nen (n=646)	Muu (n=433)	Tulee erinomais esti toimeen (n=220)	Tulee melko mukavast i toimeen (n=762)	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten (n=662)	Joutuu ajoittain tinkimään ostoksista (n=245)	Joutuu tinkimään lähes kaikesta (n=144)	Pääkau punkise utu (n=444)	Uusimaa (n=186)	Etelä- Suomi (n=440)	Länsi- Suomi (n=518)	Pohjois- ja Itä- Suomi (n=482)
Ihmiskunnan toiminnalla on merkittävä vaikutus ilmastomuutokseen	4,06	4,28	3,84	3,94	3,96	4,10	4,15	4,17	3,91	4,17	4,23	3,96	4,04	4,02	4,08	4,14	4,06	4,05	4,15	4,00	4,07	4,03	4,18	4,13	4,07	4,04	3,95
Pidän ilmastomuutosta hillitseviä toimia välttämättöminä	3,84	4,09	3,59	3,70	3,74	3,84	3,95	3,99	3,68	3,94	4,08	3,81	3,83	3,70	3,93	3,94	3,87	3,84	3,95	3,76	3,76	3,86	4,02	3,89	3,83	3,82	3,69
Yksittäisten ihmisten teoilla on merkitystä ilmastomuutoksen hillitsemisessä	3,50	3,75	3,24	3,51	3,30	3,46	3,53	3,64	3,40	3,55	3,65	3,32	3,54	3,44	3,49	3,56	3,54	3,67	3,58	3,43	3,42	3,26	3,62	3,52	3,54	3,50	3,34
Tiedän paljon ilmastomuutoksen syistä	3,50	3,45	3,55	3,54	3,47	3,46	3,46	3,56	3,38	3,50	3,84	3,60	3,45	3,42	3,47	3,53	3,52	3,86	3,52	3,45	3,31	3,39	3,60	3,63	3,46	3,44	3,47
Uskon että ilmastomuutoksen vaikutuksia voidaan hillitä merkittävästi	3,49	3,61	3,37	3,48	3,36	3,42	3,56	3,61	3,42	3,54	3,58	3,46	3,42	3,42	3,62	3,58	3,45	3,62	3,54	3,40	3,54	3,28	3,65	3,68	3,42	3,46	3,36
Tiedän paljon ilmastomuutoksen hillintään liittyvistä ratkaisuista	3,25	3,14	3,37	3,37	3,23	3,16	3,24	3,24	3,11	3,28	3,56	3,55	3,18	3,15	3,32	3,22	3,26	3,67	3,27	3,18	3,10	3,06	3,32	3,28	3,14	3,26	3,27
Ilmastomuutos vaikuttaa voimakkaasti siihen, mitä puoluetta kannatan/äänestän	2,99	3,08	2,89	3,33	3,06	2,88	2,91	2,77	2,92	3,01	3,15	3,01	3,17	3,02	2,63	2,82	3,20	3,15	2,94	3,01	2,96	3,00	3,04	2,99	2,97	2,98	2,95
Olen vaihtanut usein ajatuksia ilmastomuutoksen herättämistä tunteista muiden kanssa	2,92	2,94	2,90	3,20	2,77	2,77	2,86	2,96	2,88	2,97	2,91	2,82	3,11	2,90	2,88	2,92	2,93	3,11	2,93	2,92	2,85	2,80	3,02	2,91	2,85	2,97	2,85
Kuntapäätäjät tekevät tarpeeksi ilmastomuutoksen hillitsemiseksi	2,54	2,36	2,71	2,73	2,54	2,54	2,33	2,50	2,61	2,49	2,40	2,59	2,64	2,68	2,41	2,45	2,45	2,60	2,50	2,61	2,53	2,19	2,43	2,70	2,45	2,57	2,62
Poliitikot tekevät tarpeeksi ilmastomuutoksen hillitsemiseksi	2,47	2,28	2,66	2,66	2,42	2,45	2,29	2,48	2,58	2,43	2,25	2,44	2,52	2,63	2,38	2,43	2,37	2,66	2,45	2,53	2,35	2,23	2,29	2,54	2,39	2,55	2,61
Olen kohdannut usein ilmastomuutoksesta johtuvia sosiaalisia jännitteitä	2,47	2,43	2,52	2,89	2,50	2,40	2,22	2,31	2,56	2,40	2,44	2,39	2,57	2,61	2,40	2,28	2,65	2,36	2,40	2,56	2,50	2,55	2,35	2,49	2,52	2,51	2,49
Yritykset tekevät tarpeeksi ilmastomuutoksen hillitsemiseksi	2,44	2,27	2,62	2,59	2,41	2,44	2,29	2,44	2,55	2,37	2,30	2,51	2,40	2,52	2,50	2,37	2,43	2,64	2,44	2,50	2,33	2,05	2,33	2,46	2,40	2,48	2,53
Ilmastomuutosta hillitsevät toimet vaikuttavat kielteisesti elämäntapaani	2,40	2,12	2,66	2,89	2,49	2,38	2,16	2,09	2,50	2,29	2,37	2,60	2,54	2,54	2,35	2,11	2,50	2,48	2,27	2,47	2,38	2,50	2,27	2,57	2,29	2,43	2,51
Koen, että joudun vaikeutamaan ilmastomielipiteistäni tietyssä seurassa	2,37	2,27	2,47	2,84	2,44	2,19	2,24	2,15	2,46	2,33	2,27	2,37	2,59	2,48	2,02	2,17	2,56	2,28	2,25	2,48	2,48	2,53	2,26	2,36	2,41	2,44	2,38
Ilmastomuutosta hillitsevät toimet vaikuttavat kielteisesti oman alani tulevaisuuteen	2,26	1,96	2,55	2,71	2,25	2,14	2,05	2,10	2,46	2,20	1,89	2,26	2,27	2,41	2,16	2,10	2,35	2,25	2,13	2,38	2,31	2,26	2,01	2,44	2,27	2,32	2,36
Ilmastomuutos on vaikuttanut päätökseeni olla hankkimatta lapsia	1,73	1,64	1,82	2,50	1,87	1,49	1,39	1,34	1,92	1,55	1,56	1,71	1,76	1,96	1,36	1,38	2,07	1,84	1,64	1,70	1,87	1,84	1,65	1,61	1,75	1,79	1,76

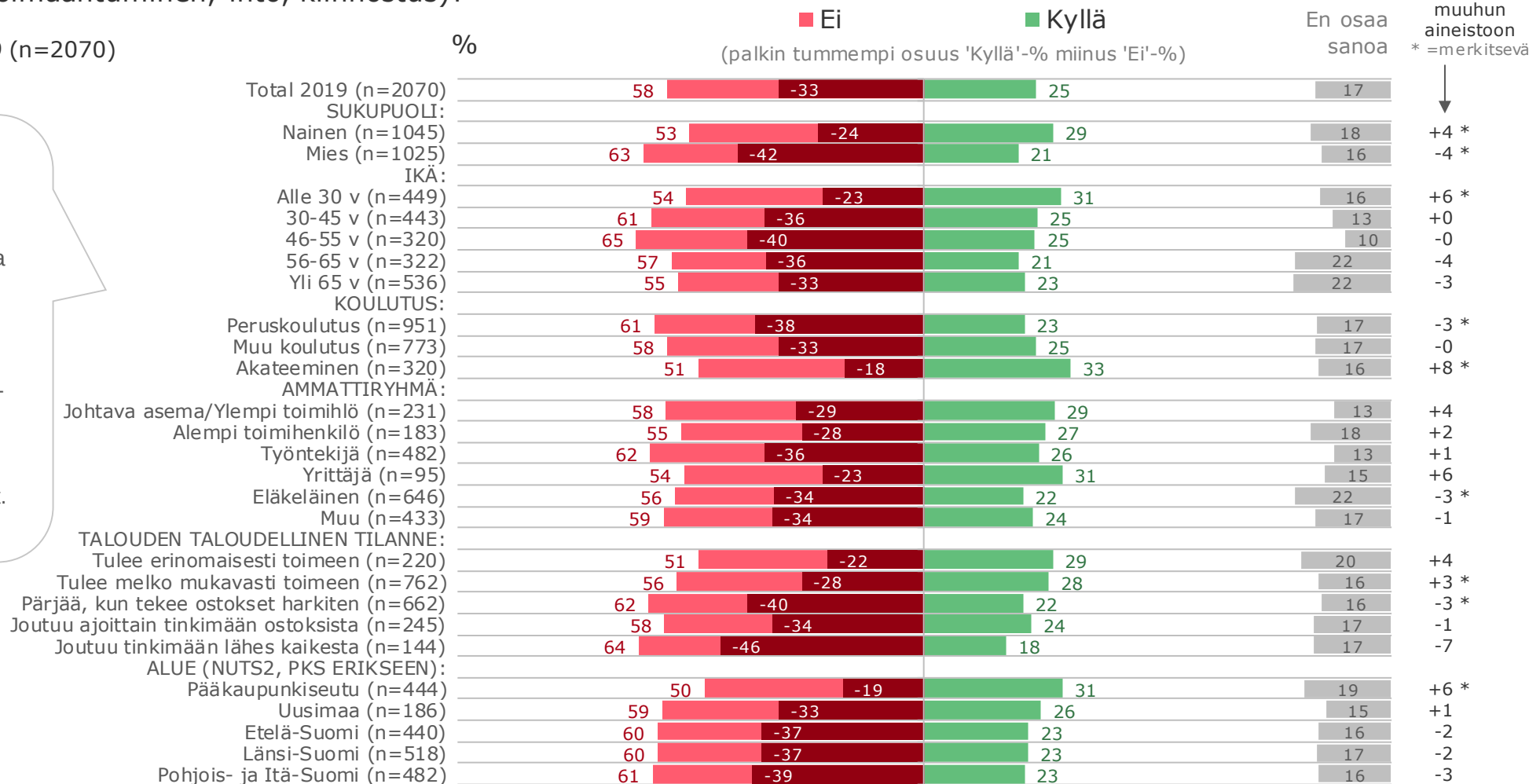
Onko kokenut rohkaisevia ilmastotunteita

Oletko kokenut ilmastomuutoksen herättämiä rohkaisevia tunteita (esim. voimaantumisen, into, kiinnostus)?

Total 2019 (n=2070)

Neljännes arvioi kokeneensa ilmastomuutoksen herättämiä rohkaisevia tunteita. Eri mieltä asiasta on 58% suomalaisista.

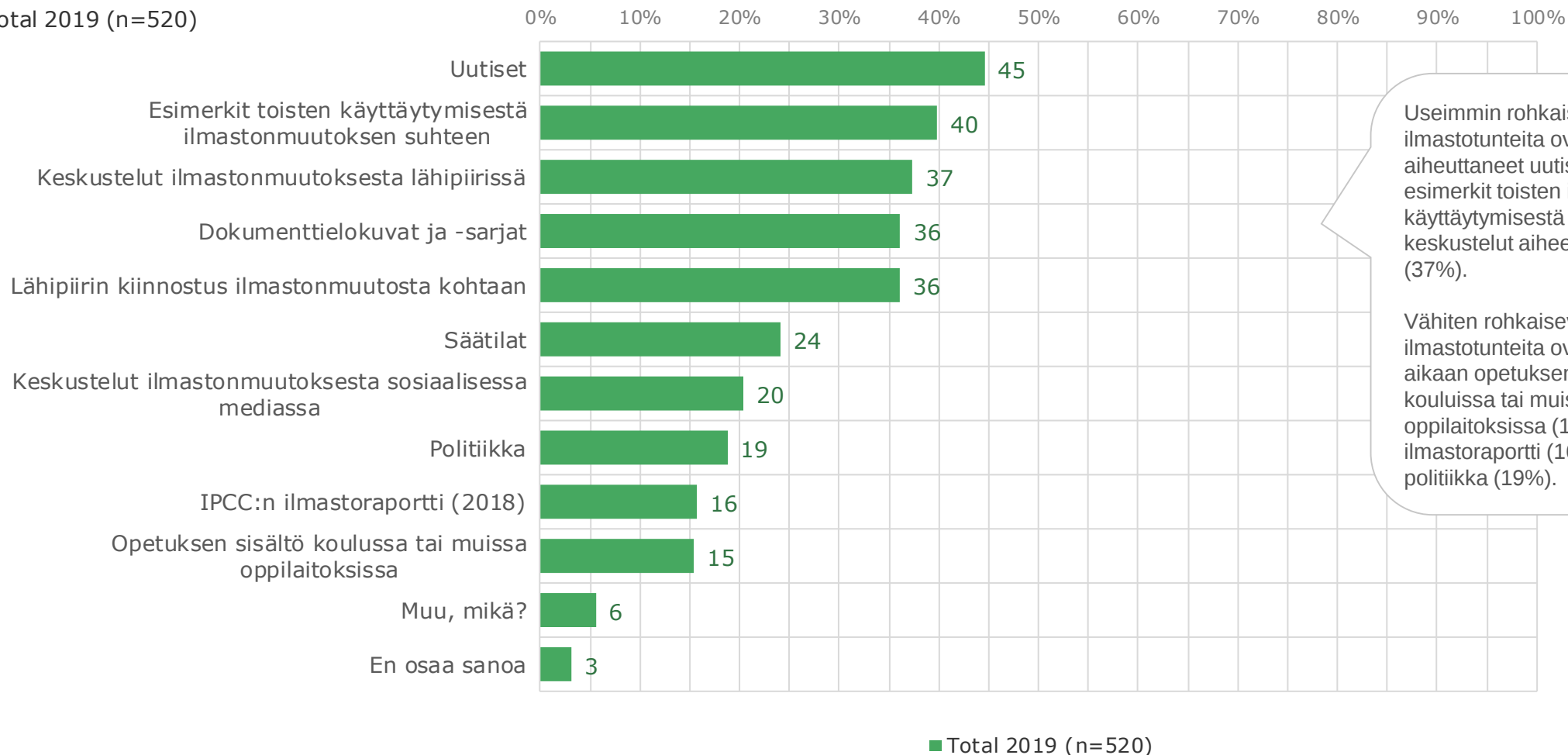
Muita useammin rohkaisevia tunteita ovat kokeneet naiset, alle 30 – vuotiaat, akateemisesti koulutetut, mukavasti toimeen tulevat ja pk-seudulla asuvat vastaajat.

Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet rohkaisevia ilmastotunteita

Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet rohkaisevia (esim. voimaantuminen, into, kiinnostus) ilmastotunteita?
Voit valita useita vaihtoehtoja.

Total 2019 (n=520)

Useimmin rohkaisevia ilmastotunteita ovat aiheuttaneet uutiset (45%), esimerkit toisten ihmisten käyttäytymisestä (40%) ja keskustelut aiheesta lähipiirissä (37%).

Vähiten rohkaisevia ilmastotunteita ovat saaneet aikaan opetuksen sisältö kouluissa tai muissa oppilaitoksissa (15%), IPCC:n ilmastoraportti (16%) tai politiikka (19%).

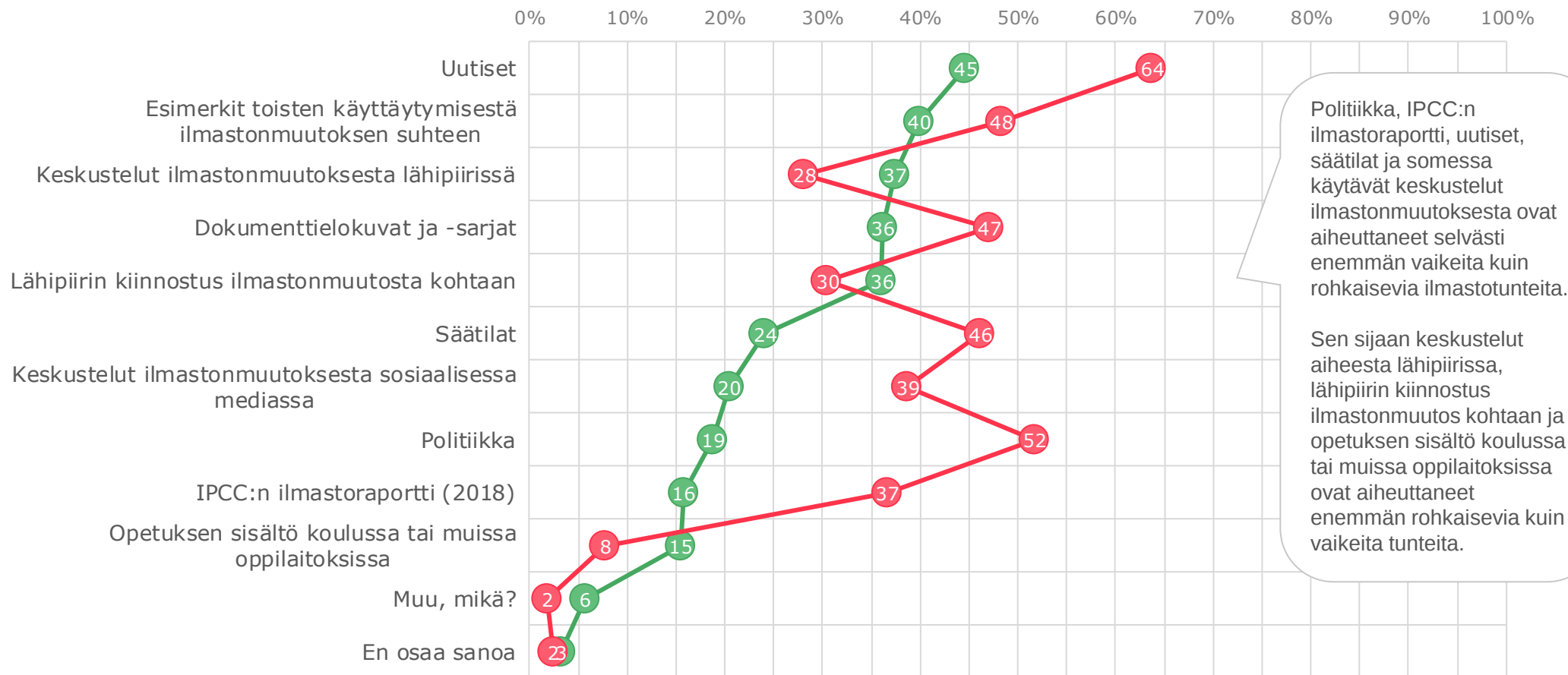
Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet rohkaisevia ilmastotunteita

	Total	Sukupuoli		Ikä					Koulutus			Ammattiryhmä					Talouden taloudellinen tilanne						Alue (NUTS2, PKS erikseen)				
Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet rohkaisevia (esim. voimaantuminen, into, kiinnostus) ilmastotunteita? Voit valita useita vaihtoehtoja. (n=520) (%)	Total 2019 (n=520)	Nainen (n=303)	Mies (n=217)	Alle 30 v (n=138)	30-45 v (n=113)	46-55 v (n=80)	56-65 v (n=68)	Yli 65 v (n=121)	Peruskoulutus (n=214)	Muu koulutus (n=193)	Akateeminen (n=105)	Johtava asema/Ylempi toimihlö (n=68)	Alempi toimihlö (n=50)	Työntekijä (n=124)	Yrittäjä (n=30)	Eläkeläinen (n=144)	Muu (n=106)	Tulee erinomaisesti toimeen (n=64)	Tulee melko mukavasti toimeen (n=214)	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten (n=147)	Joutuu ajoittain tinkimään ostoksista (n=59)	Joutuu tinkimään lähes kaikesta (n=26)	Pääkaupunkiseutu (n=138)	Uusimaa (n=49)	Etelä-Suomi (n=103)	Länsi-Suomi (n=121)	Pohjois- ja Itä-Suomi (n=108)
Uutiset	45	43	46	39	32	47	51	58	43	48	41	43	41	41	48	57	34	42	43	51	39	50	45	35	48	51	39
Esimerkit toisten käyttäytymisestä ilmastomuutoksen suhteen	40	46	32	40	47	39	37	35	34	44	46	48	27	36	38	37	50	52	39	30	47	66	43	31	35	45	38
Keskustelut ilmastomuutoksesta lähipiirissä	37	38	36	37	32	29	41	47	31	46	35	36	40	35	25	45	32	42	33	44	39	30	40	35	39	42	28
Dokumenttielokuvat ja -sarjat	36	35	37	34	32	37	43	38	32	43	34	30	54	33	28	40	32	35	37	36	38	33	44	23	37	36	31
Lähipiiriin kiinnostus ilmastomuutosta kohtaan	36	38	33	34	35	31	39	40	31	40	40	35	24	39	52	39	30	38	34	35	46	45	43	32	36	36	29
Säätilat	24	22	28	24	19	25	18	32	28	23	16	19	28	25	33	27	19	13	25	30	23	14	21	24	27	33	15
Keskustelut ilmastomuutoksesta sosiaalisessa mediassa	20	23	17	34	22	14	10	14	28	14	15	15	10	21	23	15	35	21	17	24	24	21	17	22	17	26	21
Politiikka	19	17	21	19	12	21	14	26	20	18	19	23	18	17	27	21	14	14	20	23	15	18	16	8	24	25	16
IPCC:n ilmastoraportti (2018)	16	12	20	11	11	6	19	30	13	17	21	12	18	11	18	25	9	25	17	17	5	7	15	30	13	14	14
Opetuksen sisältö koulussa tai muissa oppilaitoksissa	15	17	14	32	8	12	6	11	19	11	13	14	12	15	0	11	29	17	14	16	15	26	12	9	18	20	15
Muu, mikä?	6	6	5	2	7	8	7	6	4	5	10	7	4	3	3	6	9	2	6	5	8	8	7	7	4	5	6
En osaa sanoa	3	2	4	2	6	3	4	2	3	3	4	3	2	3	4	4	3	1	3	4	2	0	2	0	3	4	4

Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet rohkaisevia tai vaikeita ilmastotunteita, vertailu

Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet rohkaisevia (esim. voimaantuminen, into, kiinnostus) ilmastotunteita? Voit valita useita vaihtoehtoja. (n=520)

Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet sinulle vaikeita (esim. ahdistus, suru, pelko) ilmastotunteita? Voit valita useita vaihtoehtoja. (n=363)

Politiikka, IPCC:n ilmastonraportti, uutiset, säätilat ja somessa käytävät keskustelut ilmastomuutoksesta ovat aiheuttaneet selvästi enemmän vaikeita kuin rohkaisevia ilmastotunteita.

Sen sijaan keskustelut aiheesta lähipiirissä, lähipiirin kiinnostus ilmastomuutosta kohtaan ja opetuksen sisältö koulussa tai muissa oppilaitoksissa ovat aiheuttaneet enemmän rohkaisevia kuin vaikeita tunteita.

— Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet rohkaisevia (esim. voimaantuminen, into, kiinnostus) ilmastotunteita? Voit valita useita vaihtoehtoja. (n=520)

— Minkälaiset tekijät ovat aiheuttaneet sinulle vaikeita (esim. ahdistus, suru, pelko) ilmastotunteita? Voit valita useita vaihtoehtoja. (n=363)

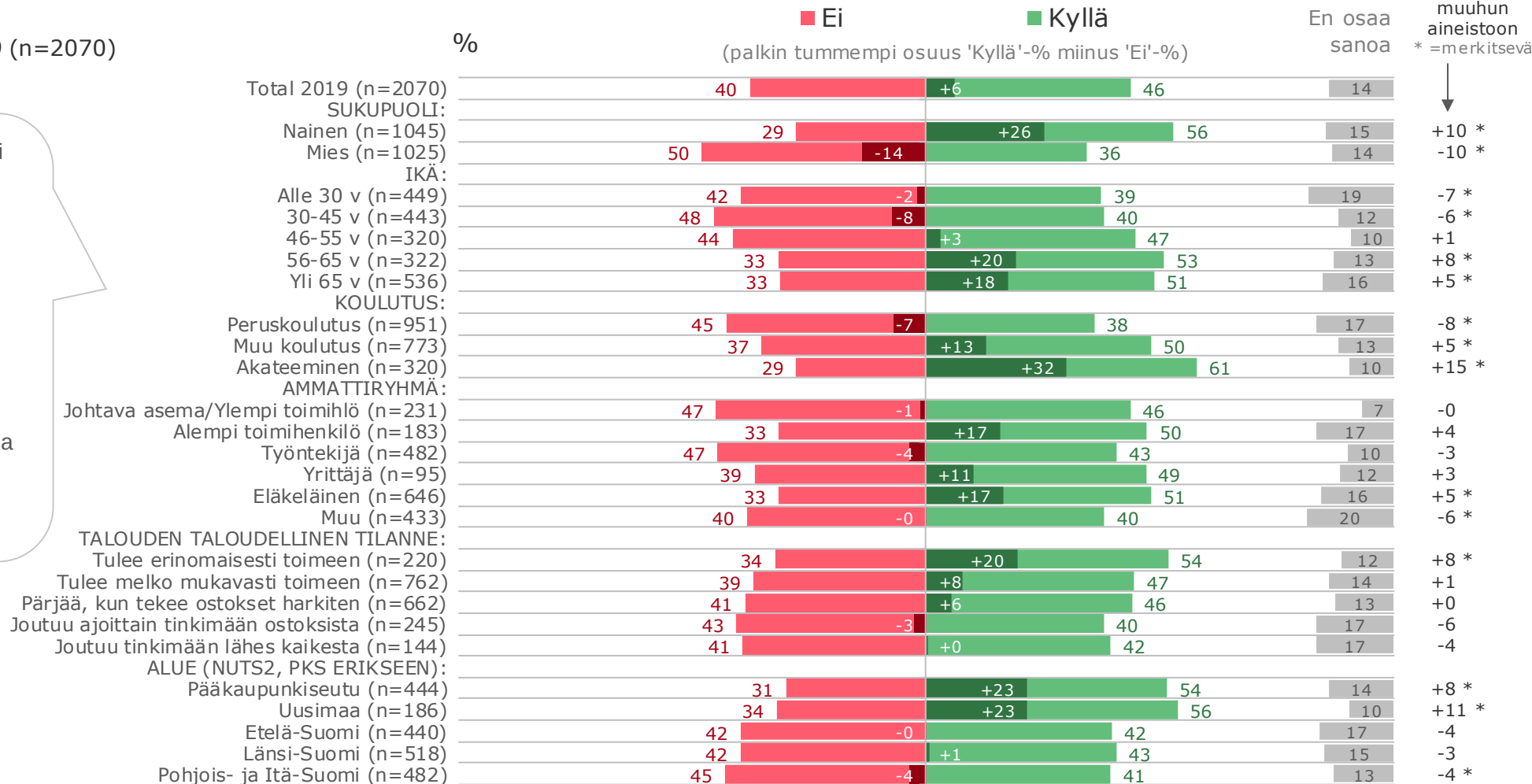
Onko toiminut aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi omassa arjessa

Oletko toiminut aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi omassa arjessasi?

Total 2019 (n=2070)

Lähes puolet (46%) arvioi toimineensa aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi omassa arjessa.

Muita useammin näin arvioivat naiset, yli 55 - vuotiaat, akateemisesti koulutetut, eläkeläiset, erinomaisesti toimeen tulevat sekä pk-seudulla ja Uudellamaalla asuvat.

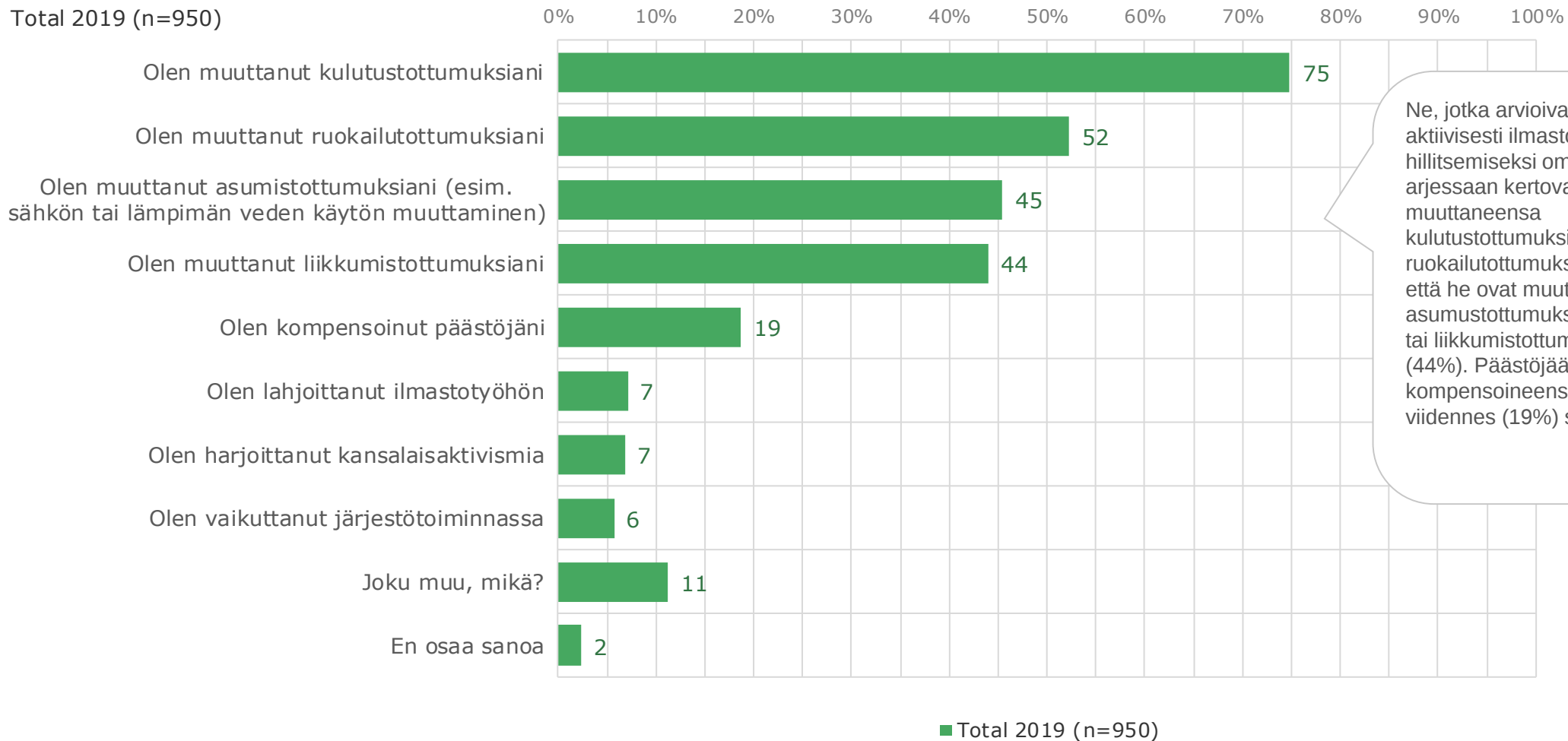
'Kyllä',
%-yks. ero
muuhun
aineistoon
* =merkitsevä

Miten on toiminut omassa arjessa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi

Miten olet toiminut aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi omassa arjessasi?

Voit valita useita vaihtoehtoja.

Total 2019 (n=950)

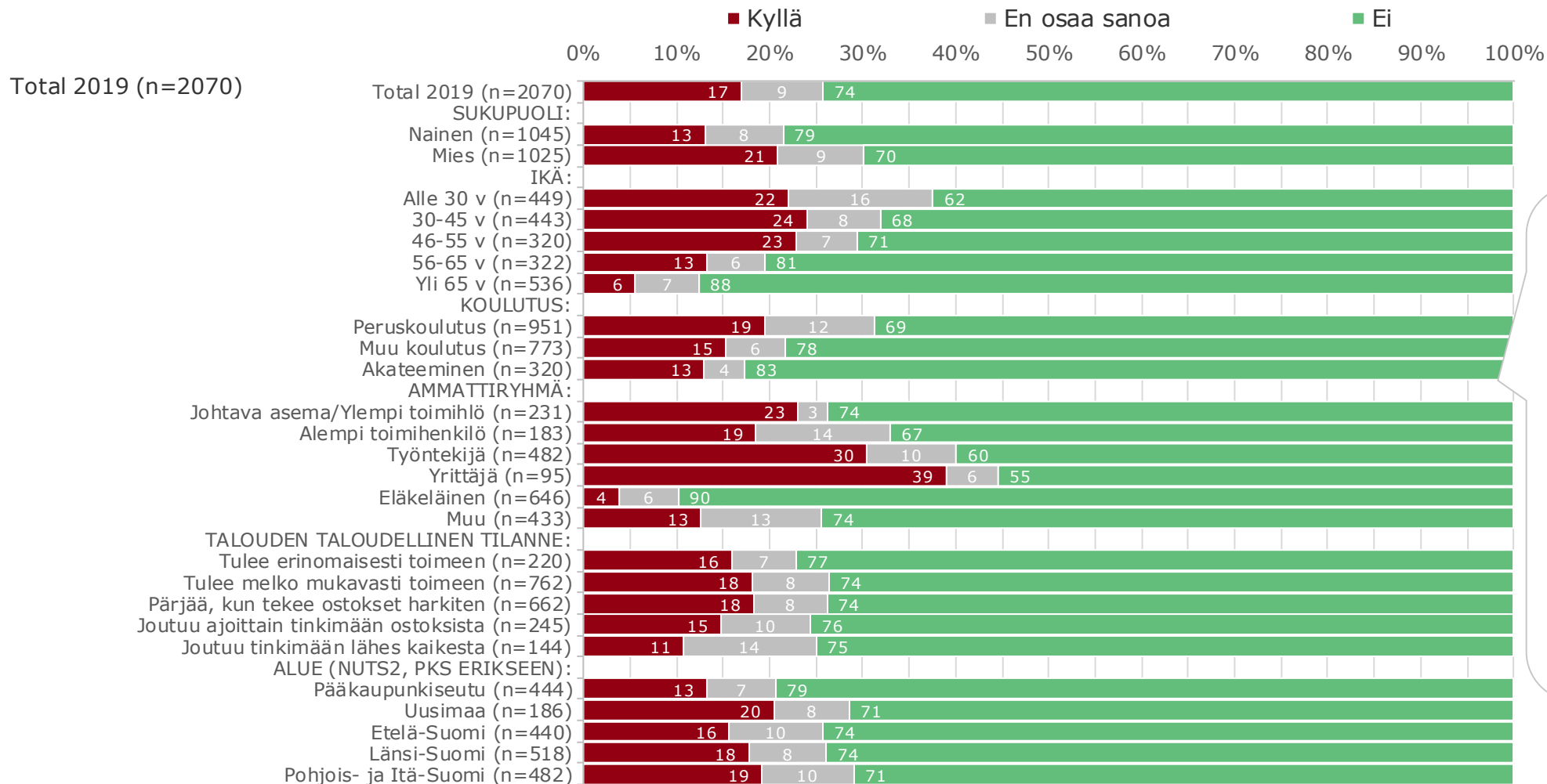
Ne, jotka arvioivat toimineensa aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi omassa arjessaan kertovat muuttaneensa kulutustottumuksiaan (75%), ruokailutottumuksiaan (52%) tai että he ovat muuttaneet asumustottumuksiaan (45%) tai liikkumistottumuksiaan (44%). Päästöjään arvioi kompensoineensa lähes viidennes (19%) suomalaisista.

Miten on toiminut omassa arjessa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi

	Total	Sukupuoli		Ikä					Koulutus				Ammattiryhmä						Talouden taloudellinen tilanne							Alue (NUTS2, PKS erikseen)				
Miten olet toiminut aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi omassa arjessasi? Voit valita useita vaihtoehtoja. (%)	Total 2019 (n=950)	Nainen (n=581)	Mies (n=369)	Alle 30 v (n=177)	30-45 v (n=177)	46-55 v (n=150)	56-65 v (n=172)	Yli 65 v (n=274)	Peruskoulutus (n=359)	Muu koulutus (n=390)	Akateeminen (n=194)	Johtava asema/Ylempi toimihlö (n=106)	Alempi toimihlö (n=91)	Työntekijä (n=206)	Yrittäjä (n=47)	Eläkeläinen (n=327)	Muu (n=173)	Tulee erinomaisesti toimeen (n=119)	Tulee melko mukavasti toimeen (n=357)	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten (n=306)	Joutuu ajoittain tinkimään ostoksista (n=98)	Joutuu tinkimään lähes kaikesta (n=60)	Pääkaupunkiseutu (n=240)	Uusimaa (n=105)	Etelä-Suomi (n=183)	Länsi-Suomi (n=221)	Pohjois- ja Itä-Suomi (n=200)			
Olen muuttanut kulutustottumuksiani	75	79	68	73	86	78	68	71	69	77	82	81	77	76	71	70	78	67	76	75	74	83	77	69	71	77	76			
Olen muuttanut ruokailutottumuksiani	52	58	44	57	57	47	47	52	47	53	61	54	53	54	34	51	57	51	52	54	52	46	61	50	46	53	48			
Olen muuttanut asumistottumuksiani (esim. sähkön tai lämpimän veden käytön muuttaminen)	45	47	43	47	46	44	48	44	44	47	45	40	43	44	61	47	44	48	42	49	44	51	38	36	46	54	49			
Olen muuttanut liikkumistottumuksiani	44	45	42	54	48	41	39	39	43	43	47	41	49	45	41	40	50	41	44	43	42	54	47	33	48	43	44			
Olen kompensoinut päästöjäni	19	19	18	22	16	19	22	16	22	18	15	19	18	17	15	18	24	22	17	18	19	24	16	12	17	26	20			
Olen lahjoittanut ilmastotyöhön	7	7	8	7	9	6	5	8	3	8	13	9	11	3	3	7	9	9	8	6	6	3	11	5	8	7	3			
Olen harjoittanut kansalaisaktivismia	7	7	7	11	10	3	7	4	7	5	10	7	2	8	7	5	11	11	6	5	6	14	8	6	8	7	5			
Olen vaikuttanut järjestötoiminnassa	6	4	8	7	5	3	3	8	4	4	12	5	2	4	9	7	6	5	6	6	2	6	7	3	6	6	5			
Joku muu, mikä?	11	11	11	5	11	15	16	11	12	12	9	10	9	12	11	11	13	10	12	8	18	17	9	11	12	13	11			
En osaa sanoa	2	2	3	2	1	2	2	4	2	2	2	1	1	1	2	4	3	3	2	2	5	0	2	1	2	3	3			

Arvioiko tekevänsä työtä, joka aiheuttaa ilmastonmuutosta kiihdyttäviä päästöjä

Teetkö työtä, jonka tekeminen synnyttää päästöjä, joilla ajatellaan olevan ilmastonmuutosta lisäävä vaikutus?
Tällaisia voivat olla erilaiset teollisuuden, liikenteen, rakentamisen, kaupan jne. tehtävät.

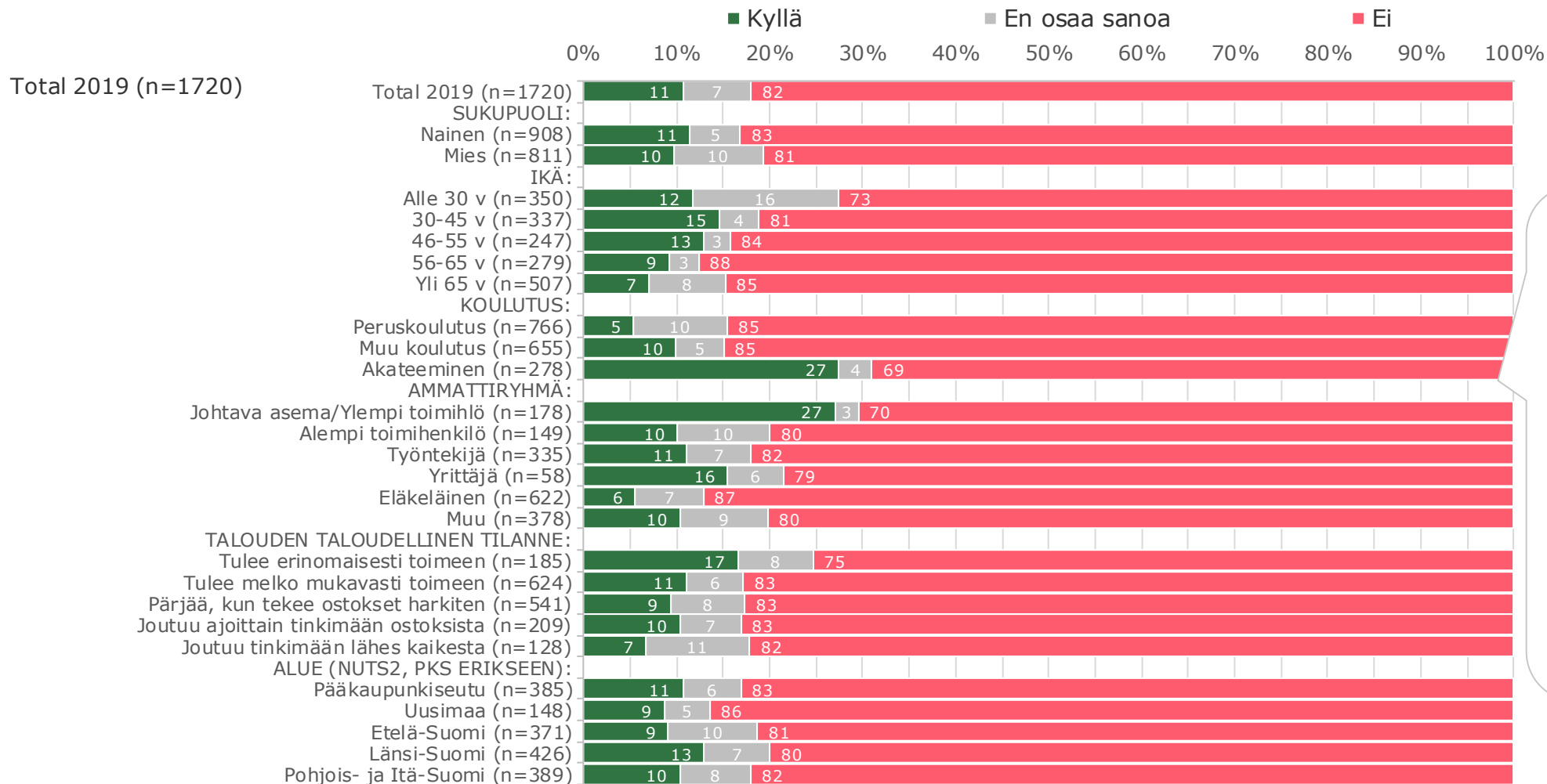

Alle viidennes (17%) yli 15 –vuotiaista suomalaisista arvioi tekevänsä työtä, jonka tekeminen synnyttää päästöjä, joilla ajatellaan olevan ilmastonmuutosta lisäävä vaikutus.

Eniten tähän joukkoon kuuluvia on yrittäjien ja työntekijöiden keskuudessa. Miehet arvioivat tekevänsä päästöjä synnyttävää työtä useammin kuin naiset.

Arvioiko tekevänsä työtä, joka sisältää ilmastonmuutokseen liittyvää vaikuttamista

Sisältääkö työsi vaikuttamista, päätöksentekoa tai viestintää tms., joka liittyy ilmastonmuutokseen tai sen hillitsemiseen? Tällaisia voivat olla opettajan, toimittajan, tutkijan, järjestötyön jne. tehtävät.

Noin joka kymmenes (11%) arvioi tekevänsä työtä, joka sisältää ilmastonmuutokseen liittyvää vaikuttamista.

Osuus on selvästi suurin akateemisesti koulutettujen ja johtavassa asemassa olevien /ylempien toimihenkilöiden keskuudessa ja matalin peruskoulutettujen suomalaisten joukossa.